Salten Kontrollutvalgservice
Postboks 54, 8138 Inndyr

Vår dato:	Jnr	ark
07.02.2017	17/071	416- 5.1

Medlemmer i Meløy kommunes kontrollutvalg

INNKALLING TIL MØTE I KONTROLLUTVALGET

Møtedato: Tirsdag 14. februar 2017 kl. 09.00
Møtested: Møterom Bolga, rådhuset, Ørnes

SAKSLISTE

Saksnummer	Sakstittel
01/17	Godkjenning av protokoll fra kontrollutvalgets møte 30. august 2016
02/17	Redegjørelse fra administrasjonen: Status for kommunens økonomi
03/17	Oppfølgning av nummerert brev nr 1 2017 fra revisor: Manglende skattetrekkskonto
04/17	Redegjørelse fra administrasjonen om rapporten: Evaluering av barneverntjenesten
05/17	Bestilling av forvaltningsrevisjon: Økonomistyring
06/17	Møteplan 2017 for kontrollutvalget
07/17	Orienteringer fra revisjon og sekretariat
08/17	Eventuelt

Eventuelle forfall bes meldt leder eller sekretariat (470 37 452)

Ågskardet, 7. februar 2017

Aud Angell (s)
Leder kontrollutvalget

Lars Hansen
Sekretær for kontrollutvalget

Kopi sendes: Ordfører, rådmann, Salten kommunerevisjon IKS, varamedlemmer i kontrollutvalget til orientering (varamedlemmer møter kun etter særskilt innkalling).

Salten Kontrollutvalgservice
Postboks 54, 8138 Inndyr

Vår dato:	Jnr	ark
07.02.2017	17/072	416– 5.3

SAK 01/17

Godkjenning av protokoll fra kontrollutvalgets møte 30. august 2016

Saksgang:
Kontrollutvalget

Møtedato:
14.02.2017

Vedlegg:
- Protokoll fra kontrollutvalgets møte 30. august 2016

Bakgrunn for saken:
Protokoll fra forrige møte legges frem for godkjenning av kontrollutvalget.

Forslag til vedtak:
Protokoll fra kontrollutvalgets møte 30. august 2016 godkjennes.

Inndyr 7. februar 2017

Lars Hansen
Sekretær for kontrollutvalget

Salten Kontrollutvalgservice
Postboks 54, 8138 Inndyr

Vår dato:	Jnr	ark
30.08.2016	16/625	416– 5.4

PROTOKOLL – MELØY KONTROLLUTVALG

Møtedato: **Tirsdag 30. august 2016 kl. 09.00 – 10.30**
Møtested: **Møterom Bolga, rådhuset**
Saksnr.: **21/16 – 28/16**

Til stede:
Aud Angell, leder,
Bjørn Sleipnes, nestleder
Sture Bang

Forfall:
Ingen

Varamedlemmer:
Ingen

Øvrige:
Økonomisjef Jan Harald Dalen møtte i tilknytning til sak 22/16
Revisjonssjef Per Asbjørn Andersen, Salten kommunerevisjon IKS
Sekretær for kontrollutvalget Lars Hansen

Godkjenning av innkalling
sakliste
Innkalling og sakliste til møtet ble godkjent.

Merknader:
Ingen.

SAKSLISTE

Saksnummer	Sakstittel
21/16	Godkjenning av protokoll fra kontrollutvalgets møte 7. juni 2016
22/16	Redegjørelse fra administrasjonen: Status for kommunens driftsregnskap
23/16	Plan for selskapskontroll 2016-2019
24/16	Bestilling av forvaltningsrevisjon: Økonomistyring
25/16	Budsjett for kontroll og tilsyn 2017
26/16	Revisors vurdering av egen uavhengighet
27/16	Orienteringer fra revisjon og sekretariat
28/16	Eventuelt

21/16 Godkjenning av protokoll fra kontrollutvalgets møte 7. juni 2016

Forslag til vedtak:
Protokoll fra kontrollutvalgets møte 7. juni 2016 godkjennes.

Votering:
Forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:
Protokoll fra kontrollutvalgets møte 7. juni 2016 godkjennes.

22/16 Redegjørelse fra administrasjonen: Status for kommunens driftsregnskap

Økonomisjef Jan Harald Dalen møtte fra administrasjonen for å redegjøre og svare på spørsmål.

Forslag til vedtak:
Saken legges frem uten forslag til vedtak.

Omforent forslag til vedtak:
Redegjørelsen tas til orientering.

For senere redegjørelser vedrørende status for regnskap ber kontrollutvalget om å få framlagt skriftlige regnskapstall per aktuell dato.

Votering:
Omforent forslag ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:
Redegjørelsen tas til orientering.

For senere redegjørelser vedrørende status for regnskap ber kontrollutvalget om å få framlagt skriftlige regnskapstall per aktuell dato.

23/16 Plan for selskapskontroll 2016-2019

Forslag til vedtak (innstilling til kommunestyret):
Kommunestyret godkjenner kontrollutvalgets forslag til plan for selskapskontroll 2016-2019, og ber kontrollutvalget se til at det gjennomføres følgende selskapskontroll

Det gjennomføres selskapskontroll i form av forvaltningsrevisjon av

-

Det gjennomføres selskapskontroll i form av eierskapskontroll i følgende selskap:

•

Kommunestyret gir kontrollutvalget myndighet til å foreta endringer av planen i planperioden der kontrollutvalget finner det nødvendig

Omforent forslag:
Kommunestyret godkjenner kontrollutvalgets forslag til plan for selskapskontroll 2016-2019, og ber kontrollutvalget se til at det gjennomføres følgende selskapskontroll

Det gjennomføres selskapskontroll i følgende selskap:
- Meløy arbeidstreningssenter AS

Kommunestyret gir kontrollutvalget myndighet til å foreta endringer av planen i planperioden der kontrollutvalget finner det nødvendig.

Votering:
Omforent forslag ble enstemmig vedtatt.

Vedtak (innstilling til kommunestyret):
Kommunestyret godkjenner kontrollutvalgets forslag til plan for selskapskontroll 2016-2019, og ber kontrollutvalget se til at det gjennomføres følgende selskapskontroll

Det gjennomføres selskapskontroll i følgende selskap:
- Meløy arbeidstreningssenter AS

Kommunestyret gir kontrollutvalget myndighet til å foreta endringer av planen i planperioden der kontrollutvalget finner det nødvendig.

24/16 Bestilling av forvaltningsrevisjon: Økonomistyring

Forslag til vedtak:
Saken legges frem uten forslag til vedtak.

Omforent forslag:
Saken utsettes.

Votering:
Forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Saken utsettes.

25/16 Budsjett for kontroll og tilsyn 2017

Forslag til vedtak:
Meløy kommunes utgifter til tilsyn og kontroll (revisjon, sekretariat og kontrollutvalg) 2017 foreslås budsjettert til kr 1 026 000.

Regnskaps- og forvaltningsrevisjon, selskapskontroll	Kr 825 000
Sekretærbistand	Kr 149 000
Kurs og opplæring, andre driftsutgifter	Kr 52.000
Sum	Kr 1 026 000

Vedtaket oversendes formannskapet, jfr forskrift om kontrollutvalg § 18.

Votering:
Forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:
Meløy kommunes utgifter til tilsyn og kontroll (revisjon, sekretariat og kontrollutvalg) 2017 foreslås budsjettert til kr 1 026 000.

Regnskaps- og forvaltningsrevisjon, selskapskontroll	Kr 825 000
Sekretærbistand	Kr 149 000
Kurs og opplæring, andre driftsutgifter	Kr 52.000
Sum	Kr 1 026 000

Vedtaket oversendes formannskapet, jfr forskrift om kontrollutvalg § 18.

26/16 Revisors vurdering av egen uavhengighet

Forslag til vedtak:
Kontrollutvalget i Meløy kommune tar revisors egenvurdering av sin uavhengighet datert 5. juli 2016 til etterretning. Utvalget ber om å bli løpende orientert om forhold som kan endre vurderingen av uavhengighet.

Votering:
Forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:
Kontrollutvalget i Meløy kommune tar revisors egenvurdering av sin uavhengighet datert 5. juli 2016 til etterretning. Utvalget ber om å bli løpende orientert om forhold som kan endre vurderingen av uavhengighet.

27/16 Orienteringer fra revisjon og sekretariat

Revisor orienterte:

- Regnskapsrevisjon: En ansatt i svangerskapspermisjon, men er a jour med revisjon i kommunene.
- Forvaltningsrevisjon: Ny forvaltningsrevisor er ansatt etter stillingen som ble lyst ut i vår. Oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor Svein Erik Moholt har sagt opp sin stilling, og stillingen er lyst ut.

Sekretariatet orienterte:

- Fagsamling for kontrollutvalg 16. til 17. november 2016 på Fauske hotell. Innhold i samlingen annonseres i september.

Vedtak:

Orienteringene tas til orientering

28/16 Eventuelt

Det fremkom ikke ytterligere saker til behandling.

Ørnes den 30. august 2016

Lars Hansen
Sekretær for kontrollutvalget

Utskrift sendes:
Kontrollutvalgets medlemmer, varamedlemmer
Meløy kommune v/ ordfører og rådmann,
Salten kommunerevisjon IKS

Salten Kontrollutvalgservice
Postboks 54, 8138 Inndyr

Vår dato:	Jnr	ark
07.02.2017	17/073	416– 5.3

SAK 02/17

Redegjørelse fra administrasjonen: Status for kommunens økonomi

Saksgang:	Møtedato:
Kontrollutvalget	14.02.2017

Vedlegg:

-

Bakgrunn for saken:
Kontrollutvalget har ytret ønske om jevnlige orienteringer om kommunens økonomiske situasjon. Til kontrollutvalgets møte 14. februar 2017 er det derfor satt på dagsorden en sak vedrørende ovennevnte. I denne forbindelse er rådmannen, eller den rådmannen bemyndiger, bedt om å møte i kontrollutvalget klokken 09.00 for å redegjøre om status for kommunens økonomiske situasjon per nevnte dato. I brev til rådmannen er det bedt om at orienteringen inkluderer:

- Forventet økonomisk resultat for 2016
- Fremdrift i forhold til avleggelse av kommunens regnskap 2016
- Økonomiske utsikter for kommunen for 2017

Kontrollutvalget fikk en redegjørelse fra administrasjonen om status for kommunens driftsregnskap i sak 22/16, 30. august 2016. Her vedtok kontrollutvalget følgende:

Redegjørelsen tas til orientering.

For senere redegjørelser vedrørende status for regnskap ber kontrollutvalget om å få framlagt skriftlige regnskapstall per aktuell dato.

Vedtaket er oversendt rådmannen 6. september 2016. Sekretariatet har i brev til rådmannen bedt om å få tilsendt en oversikt over foreløpige regnskapstall for rammeområdene 1 -7 og 10. Rådmannen har besvart dette med e-post 7. februar 2017: *Dere får ikke noe skriftlig materiale fra oss i dag, da vi har frist til foreløpige tall 15feb. Det vil bli redegjort muntlig i møtet om*

de foreløpige tall vi har på det tidspunktet.

Forslag til vedtak:
Saken legges frem uten forslag til vedtak.

Inndyr 7. februar 2017

Lars Hansen
Sekretær for kontrollutvalget

Salten Kontrollutvalgservice
Postboks 54, 8138 Inndyr

Vår dato:	Jnr	ark
07.02.2017	17/074	416– 5.3

SAK 03/17

Oppfølgning av nummerert brev nr 1 2017 fra revisor: Manglende skattetrekkskonto

Saksgang:	Møtedato:
Kontrollutvalget	14.02.2017

Vedlegg:

- Salten kommunerevisjon IKS 30. januar 2017: Oppbevaring av skattetrekksmidler, vedlagt:
  - Nummerert brev nr 1 2017: Oppbevaring av skattetrekkmidler
- Meløy kommune 25.01.2017: Brev til Salten kommunerevisjon IKS Oppbevaring av skattetrekkmidler
- Salten kommunerevisjon IKS 30. januar 2017: Nummerert brev nr 1 2017 Oppbevaring av skattetrekksmidler

Bakgrunn for saken:
Vedlagte nummererte brev fra Salten kommunerevisjon datert 30. januar / 19. januar 2017 er sendt til kontrollutvalget.

Etter revisjonsforskriften og bestemmelsen om revisors plikter, skal revisor skriftlig påpeke følgende forhold ovenfor kontrollutvalget med kopi til administrasjonssjefen:

1. *mangler ved plikten til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av regnskapsopplysninger,*
2. *feil og mangler ved organiseringen av den økonomiske internkontrollen,*
3. *misligheter,*
4. *feil som kan medføre feilinformasjon i årsregnskapet,*
5. *om det ikke er redegjort for vesentlige avvik mellom beløpene i den revisjonspliktiges årsregnskap og regulert budsjett slik det fremstår etter gyldige vedtak/endringer fattet på*

riktig beslutningsnivå,

6. *begrunnelse for manglende underskrift ved bekreftelser overfor offentlige myndigheter som gis i henhold til lov eller forskrift, og*
7. *begrunnelse for å si fra seg oppdrag etter § 16.*

Brev med påpekninger som nevnt i denne paragraf skal nummereres fortløpende.

Forskrift om kontrollutvalg § 8 gir opplysninger om hvordan kontrollutvalget skal følge opp revisjonsmerknader:

> *«Når revisor påpeker forhold i årsregnskapet, jf. forskrift om revisjon i kommuner og fylkeskommuner § 4, skal kontrollutvalget påse at dette blir fulgt opp.»*

Som det fremgår av punktene 1-7 er det i utgangspunktet vesentlige forhold som skal tas opp i nummererte brev.

Som et ledd i kontrollutvalgets behandling av denne saken, har sekretariatet i brev datert 30. januar 2017 bedt rådmannen om en skriftlig tilbakemelding med rådmannens svar / kommentarer til det nummererte brevet. Svar fra økonomisjef datert 25.01.2017 er vedlagt saken.

I svar fra økonomisjef nevnes at skattetrekksmidlene er plassert på konto hos Pareto Forvaltning, og at *«Oppfyller ikke dette lovens krav, vil det bli ordnet med bankgaranti, eventuelt at midlene flyttes tilbake til skattetrekkskonto hos vår bankforbindelse DNB umiddelbart.»*

Ut fra den siterte formuleringen fremkommer ikke informasjon om hvordan kommunen stiller seg til spørsmålet om kommunens ordning oppfyller lovens krav eller ikke. Dermed er det heller ikke klarlagt hvorvidt kommunen vil flytte midlene tilbake til skattetrekkskonto eller ikke. I forhold til opplysning av saken og kontrollutvalgets oppfølgning har sekretariatet bedt om en skriftlig tilbakemelding på hvordan kommunen stiller seg til spørsmålet om plassering av skattetrekksmidler oppfyller lovens krav. For det tilfelle at vurderingen er at plasseringen ikke oppfyller lovens krav, er det bedt om en bekreftelse på at skattetrekksmidler er overført kommunens skattetrekkskonto. Det er bedt om svar på nevnte spørsmål innen 7. februar 2017, men dette er ikke mottatt enda.

I brev fra økonomisjef opplyses at skattetrekksmidlene ble overført til et eget høyrentefond hos Pareto Forvaltning juni 2015. Sekretariatet har i tillegg bedt om at kontrollutvalget opplyses om hvilken avkastning kommunen har oppnådd på denne pengeplasseringen fra overføringen i juni 2015, og frem til i dag.

Det er bedt om at rådmannen eller den rådmannen bemyndiger, komme til møtet kl 09.30 for å orientere om sitt syn på saken og svare på eventuelle spørsmål fra utvalget.

Vedlagt saken er også revisors brev datert 30. januar 2017.

Vurdering
Som det fremkommer av revisjonsforskriftens § 4 er det i utgangspunktet vesentlige feil og mangler som tas opp i nummererte brev. Forskriften medfører en pliktig rapportering fra revisor på nærmere angitte forhold. Dette er forhold som ut fra lov og forskrift anses som sentrale forhold, og som det er viktig at *oppdragsgiver* får skriftlig informasjon om med tanke på forsvarlig behandling og oppfølgning. Kommunestyre og kontrollutvalg er revisors oppdragsgiver.

Kontrollutvalgsforskriften legger et ansvar på kontrollutvalget i forhold til å påse at de forhold revisor har tatt opp i nummerert brev blir fulgt opp. I praksis gjøres dette ved at rådmannens uttalelse til det nummererte brevet innhentes, og saken deretter tas opp i kontrollutvalget. Avhengig av innholdet i det nummererte brevet og i rådmannens uttalelse, kan det være aktuelt å vurdere om kontrollutvalgets vedtak, eller sak skal sendes over til kommunestyret.

I tilknytning til saken foreligger et svarbrev fra kommunen, men rådmannen har ikke besvart hvordan kommunen stiller seg til det sentrale spørsmålet som revisor tar opp. Nummererte brev fra kommunens revisor tar opp vesentlige forhold. I kontrollutvalgets oppfølgning av disse forholdene er det behov for konkret svar fra rådmannen om de forhold som tas opp i det nummererte brevet.

Forslag til vedtak:
Kommunens revisor har i nummerert brev nummer 1 av 19. januar 2017 påpekt feil kommunens oppbevaring av skattetrekksmidler. Kontrollutvalget har fulgt opp revisjonsmerknadene overfor rådmannen.

Kontrollutvalget registrerer .....

Kontrollutvalgets vedtak, vedlagt nummerert brev oversendes kommunestyret til orientering.

Inndyr 7. februar 2017

Lars Hansen
Sekretær for kontrollutvalget

SALTEN
KOMMUNEREVISJON

SKU
30.01.17
JNR 17/060
ARK 416
6.4

Meløy kommune
Gammelvelen 5
8150 ØRNES

Deres ref.: Vår ref.: 3010/bs/paa Dato: 30. januar 2017

OPPBEVARING AV SKATTETREKKMIDLER

Viser til vårt brev datert 19. 01.2017.

Ved en feil fra vår side ble dette brev sendt som en ordinær anmerkning til regnskapet. Etter vårt regelverk er en anmerkning om brudd på skattebetalingslovens § 5-12 om særskilt skattetrekkskonto så alvorlig at dette skulle ha vært påtalt i nummerert brev.

For å rette opp feilen fremsendes samme brev med ny overskrift «Nummerert brev nr. 1-2017 – Oppbevaring av skattetrekkmidler.»

Jeg ber om at det første brev makuleres og erstattes med vedlagte.

Med vennlig hilsen

Per Asbj. Andersen

Per Asbjørn Andersen
Oppdragsansvarlig revisor

KOPI: Skatteoppkreveren i Meløy
Kontrollutvalget i Meløy

Salten kommunerevisjon IKS www.salten-revisjon.no Org. nr.: 986 655 271 MVA E-post: post@salten-revisjon.no

Hovedkontor Fauske
Postadresse: Postboks 140, 8201 Fauske
Besøksadresse: Torggata 10, 2.etg.
Telefon: 75 61 03 80
Faks: 75 61 03 89

Avdeling Bodø
Postadresse: Postboks 429, 8001 Bodø
Besøksadresse: Posthusgården, Havnegata 9
Telefon: 75 61 03 90
Faks: 75 61 03 98

SALTEN
KOMMUNEREVISJON

SKU
30.01.17
JNR 17/058
ARK 416
6.4

Meløy kommune
Gammelveien 5
8150 ØRNES

Deres ref.: Vår ref.: 3010/bs/paa Dato: 19. januar 2017

NUMMERERT BREV NR. 1-2017 – OPPBEVARING AV SKATTETREKKMIDLER

Ved revisjonsbesøk 18. januar 2017 ble vi oppmerksom på at Meløy kommune verken har egen skattetrekkskonto i bank eller at det foreligger bankgaranti. Tidligere hadde kommunen egen skattetrekkskonto med en saldo så høyt at den til enhver tid dekket løpende trekkansvar. Denne ordning er avviklet og det foreligger heller ikke bankgaranti for skattetrekk.

Selskaper som driver virksomhet i Norge må ha skattetrekkskonto.
Ifølge skattebetalingsloven § 5-12 skal alle arbeidsgivere ha skattetrekkskonto i norsk bank eller i norsk avdeling av utenlandsk bank, eller det må stilles bankgaranti for skattetrekk.

§ 5-12.Skattetrekkskonto
(1) Forskuddstrekk etter § 5-4 tilhører skatte- og avgiftskreditorene. Den som foretar trekket skal sette beløpet inn på særskilt bankkonto (skattetrekkskonto).
(2) Holdes saldo på skattetrekkontoen så høyt at den til enhver tid dekker løpende trekkansvar, kan løpende overføring til kontoen unnlates.
I stedet for skattetrekkskonto kan det stilles garanti av foretak som har rett til å drive finansieringsvirksomhet etter finansieringsvirksomhetsloven § 1-4.
Når foretatt trekk overstiger saldo på skattetrekkskonto eller garantien, skal manglende beløp straks settes inn på kontoen.
(3) Betaling til skattetrekkskonto skal skje senest første virkedag etter lønnsutbetaling. Garanti eller oppfylt skattetrekkskonto som trer i stedet for innskudd, skal foreligge ved lønnsutbetaling.
Uten skatteoppkreverens samtykke, kan kontohaver ikke disponere over skattetrekkskonto på annen måte enn ved overføring til skatteoppkreveren eller ved å overføre midlene til tilsvarende konto i annen bank.
Eventuell renteavkastning på slik bankkonto tilfaller den som foretar trekket (kontohaver).
(4) Bankene plikter å hindre ulovlig disponering av skattetrekkskonto.

Vi ber om skriftlig tilbakemelding om når og hvordan forholdet bringes i orden.

Salten kommunerevisjon IKS www.salten-revisjon.no Org. nr.: 986 655 271 MVA E-post: post@salten-revisjon.no

Hovedkontor Fauske
Postadresse: Postboks 140, 8201 Fauske
Besøksadresse Torggata 10, 2.etg
Telefon: 75 61 03 80
Faks. 75 61 03 89

Avdeling Bodø
Postadresse: Postboks 429, 8001 Bodø
Besøksadresse: Posthusgården, Havnegata 9
Telefon: 75 61 03 90
Faks: 75 61 03 98

Med vennlig hilsen

Per Asbjørn Andersen
Oppdragsansvarlig revisor

KOPI: Skatteoppkreveren i Meløy
Kontrollutvalget i Meløy

MELØY kommune | Økonomi

Dato: 25.01.2017
Vår ref.: 15/ 2707 17/1185
Arkivkode: 216/
Objektkode:
Deres ref.:
Saksb.: Jan-Harald Dalen
Unntatt offentlighet - Offl §14

SKU
30.01.17
JNR 17/061
ARK 416
6.4

Salten Kommunerevisjon IKS
Postboks 140

8201 FAUSKE

Oppbevaring av skattetrekkmidler

Ordningen med egen skattetrekkskonto anses ikke som avviklet i Meløy kommune. Midlene ble overført til på eget høyrentefond hos Pareto Forvaltning i juni 2015. Meløy kommune har tilgang til midlene i løpet av tre virkedager.
Oppfyller ikke dette lovens krav, vil det bli ordnet med bankgaranti, eventuelt at midlene flyttes tilbake til skattetrekkskonto hos vår bankforbindelse DNB umiddelbart.

Med hilsen

Jan-Harald Dalen
Økonomisjef
Dokumentet er elektronisk godkjent og ekspedert uten signatur.

Kopi til: Skatteoppkreveren i Meløy
Kontrollutvalget i Meløy

SALTEN
KOMMUNEREVISJON

SKU
30-01-17
JNR 17/059
ARK 416
6-4

Meløy kommune
Gammelveien 5
8150 ØRNES

Deres ref.: 15/2707 17/1185 Vår ref.: 3010/bs/paa Dato: 30. januar 2017

NUMMERERT BREV NR. 1-2017 - OPPBEVARING AV SKATTETREKKMIDLER

Viser til vårt brev datert 19. 01.2017 og deres tilsvar datert 25.01.2017

Etter vår vurdering oppfyller ikke ordningen med å ha midlene på eget høyrentefond hos Pareto Forvaltning skattebetalingslovens krav om å sette beløpet inn på særskilt bankkonto (skattetrekkskonto). Se skattebetalingslovens § 5-12 pkt. 3, 2. ledd.

Vi ber derfor om at midlene overføres til egen skattetrekkskonto hos deres bankforbindelse umiddelbart eller at det ordnes med bankgaranti.

Med vennlig hilsen

Per Asbjørn Andersen
Oppdragsansvarlig revisor

KOPI: Skatteoppkreveren i Meløy
Kontrollutvalget i Meløy

Salten kommunerevisjon IKS www.salten-revisjon.no Org. nr.: 986 655 271 MVA E-post: post@salten-revisjon.no

Hovedkontor Fauske
Postadresse: Postboks 140, 8201 Fauske
Besøksadresse: Torggata 10, 2.etg.
Telefon: 75 61 03 80
Faks: 75 61 03 89

Avdeling Bodø
Postadresse: Postboks 429, 8001 Bodø
Besøksadresse: Posthusgården, Havnegata 9
Telefon: 75 61 03 90
Faks: 75 61 03 98

Salten Kontrollutvalgservice
Postboks 54, 8138 Inndyr

Vår dato:	Jnr	ark
07.02.2017	17/075	416– 5.3

SAK 04/17

Redegjørelse fra administrasjonen om rapporten: Evaluering av barneverntjenesten

Saksgang:	Møtedato:
Kontrollutvalget	14.02.2017

Vedlegg:

- Agenda Kaupang 2. desember 2016: Rapport Meløy kommune: Evaluering av barneverntjenesten

Bakgrunn for saken:
Saken er satt på dagsorden etter avtale med utvalgets leder.

Kontrollutvalget har gjennom de siste valgperiodene hatt til behandling ulike saker vedrørende kommunens barnevern: redegjørelser fra administrasjonen, forvaltningsrevisjon, oppfølgning av forvaltningsrevisjon. I sakene er det kommet frem informasjon over tid om bl.a fristoverskridelser og høyt sykefravær. Nå foreligger en ekstern utredning med forslag til tiltak som «*kan bidra til å videreutvikle barneverntjenesten*» i kommunen. Rapporten er utarbeidet av Agenda Kaupang, og firmaets anbefalinger finnes på sidene 59-60.

I denne forbindelse er rådmannen, eller den rådmannen bemyndiger, bedt om å komme til møtet kl 10.00 for å orientere og svare på eventuelle spørsmål fra utvalget. Det er bedt om at orienteringen inkluderer

- Hovedtrekkene i evalueringsrapporten
- Planlagte tiltak som følge av rapportens konklusjoner

Forslag til vedtak:
Saken legges frem uten forslag til vedtak.

Inndyr 7. februar 2017

Lars Hansen
Sekretær for kontrollutvalget

Salten Kontrollutvalgservice
Postboks 54, 8138 Inndyr

Vår dato:	Jnr	ark
07.02.2017	17/076	416– 5.3

SAK 05/17

Bestilling av forvaltningsrevisjon: Økonomistyring

Saksgang:	Møtedato:
Kontrollutvalget	14.02.2017

Vedlegg:

- Salten kommunerevisjon IKS 09.09.2016. Prosjektplan forvaltningsrevisjon Økonomistyring

Bakgrunn for saken

Kommunestyret vedtok i sin sak 77/16 Plan for forvaltningsrevisjon 2016 – 2019. Etter innstilling fra kontrollutvalget ble følgende prioriterte områder for forvaltningsrevisjon vedtatt:

1. Økonomistyring
2. Barnevern
3. Kvalitets- og behovsdekning pleie- og omsorgstjeneste (hjem og institusjon)
4. Internkontroll og beredskap ved IKT-systemer
5. Elevenes psykososiale miljø

Salten kommunerevisjon IKS har utarbeidet prosjektplan for prioritet nummer 1, Økonomistyring.

I henhold til prosjektplanen er formålet med forvaltningsrevisjonen å få vurdert økonomistyringen i Meløy kommune. For å belyse dette foreslås det at følgende tre problemstillinger undersøkes:

1. Har kommunen rutiner/styringssystem som gjør det mulig å ha god økonomistyring?

2. Gir budsjettprosessen et fullstendig og realistisk budsjett?

3. Gir økonomirapportene god nok informasjon og blir tiltak fulgt opp?

Revisjonskriterier for prosjektet vil først og fremst være kommuneloven med forskrifter, men også *Veileder i økonomiplanlegging i kommuner og fylkeskommuner*, samt økonomisk teori / akseptert praksis. Det er beregnet bruk av cirka 300 timer av revisjonens tid til dette prosjektet.

Vurdering:
Prosjektplanen inneholder problemstillinger, revisjonskriterier, og metodebruk slik det rådes til i Norges Kommunerevisorforbunds (NKRF) RSK 001 Standard for forvaltningsrevisjon.

Det legges opp til en nærmere gjennomgang og drøfting av prosjektplanene i utvalgets møte, og at vedtatt prosjektplan med eventuelle endringer / presiseringer vedtas som kontrollutvalgets bestilling.

Forslag til vedtak:
Kontrollutvalget godkjenner bestilling av forvaltningsrevisjonsprosjektet Økonomistyring slik det er beskrevet i prosjektplan datert 9. september 2016.

Inndyr 7. februar 2017

Lars Hansen
Sekretær for kontrollutvalget

SALTEN KOMMUNEREVISJON	Kommune/Etat/Institusjon: **Meløy kommune – Økonomistyring**	År: 2016	Arkiv: 3. Planl. av prosj
Utført dato: 09.09.16 Navn: IEH	**Prosjektplan**	Kontr. dato: sign:	Side: 1 av 2

Sjekkpunkter

1. **Bakgrunn prosjektinformasjon** *(Hvorfor forvaltningsrevisjon)*

Kommentar: Prosjektet står som nummer 1 på plan for forvaltningsrevisjon 2016-2019.

2. **Formål** *(Målformulering) (Er revisjonens formål av interesse for kommunen og/eller administrasjonen?)*

Kommentar:
Formålet med prosjektet er å få vurdert økonomistyringen i Meløy kommune.

3. **Problemstillinger** *(En spesifisering/konkretisering av formålet).*

3.1. Problemstilling 1
Har kommunen rutiner/styringssystem som gjør det mulig å ha god økonomistyring?

Vurderinger i forhold til:
- delegasjon av ansvar og myndighet
- årshjul for økonomistyring
- samsvar mellom kommunens organisering og ansvarsstruktur i økonomisystemet
- rutiner for rapportering internt og til politisk nivå
- rolleforståelse mellom politikk og administrasjon

Gjennomføring:
- dokumentstudier
- intervju med ansatte

3.2. Problemstilling 2
Gir budsjettprosessen et fullstendig og realistisk budsjett?

Vurderinger i forhold til:
- forståelsen av status i økonomien
- tildeling av budsjettrammer
- avdelingenes budsjettering
- likviditetsplanlegging/oppfølging
- kompetanse i forhold til budsjettering

Gjennomføring:
- dokumentstudier
- intervju med ansatte

3.3 Problemstilling 3
Gir økonomirapportene god nok informasjon og blir tiltak fulgt opp?

Vurderinger i forhold til:
-innhold i løpende budsjettoppfølging internt og til politisk nivå
-estimering av prognoser for årsresultat

-forslag til tiltak
-evne til å følge opp tiltak
-kompetanse på rapportering

Gjennomføring:
- dokumentstudier
- intervju med ansatte

4. Revisjonskriterier *(Grunnlag for vurdering). Relevante revisjonskriterier kan være utledet av vedtak og forutsetninger, lov, forskrift, veiledere, rundskriv, resultatmål, anerkjent praksis, fagteori og kommunale planer mv.*

Kommentar:
Kommuneloven
Forskrift om årsbudsjett (for kommuner og fylkeskommuner)
Forskrift om årsregnskap og årsberetning (for kommuner og fylkeskommuner)
Forskrift om kommuners og fylkeskommuners finansforvaltning
Veileder i økonomiplanlegging i kommuner og fylkeskommuner, KRD 11/2013
Økonomisk teori/akseptert praksis

5. Metodisk tilnærming og gjennomføring/revisjonshandlinger
(Datainnsamling og – analyse) Hvordan? Hensiktsmessig? Gjennomførbart? Tilstrekkelig kompetanse? Relevant?

Kommentar:
Dokumentanalyse: Gjennomgang av kommunale retningslinjer og økonomisaker til kommunestyret.

Intervjuer med rådmann, økonomisjef, avdelingsledere m fl.

6. Organisering og ressursbehov *(Personell, budsjett, ansvarsfordeling) Har vi nødvendig kompetanse? Ekstra bistand? Kritiske punkter?*

Kommentar:
Ansvarlig for prosjektet: foreløpig ikke avklart
Utførende: foreløpig ikke avklart

7. Milepæler *(Oversikt over milepæler) Er fremdriftsplanen realistisk?*

Kommentar:
Timeforbruk 300 timer
Oppstart 2017
Endelig utarbeidelse av rapport – i løpet av 1. halvår 2017

Salten Kontrollutvalgservice
Postboks 54, 8138 Inndyr

Vår dato:	Jnr	ark
07.02.2017	17/077	416– 5.3

SAK 06/17

Møteplan 2017 for kontrollutvalget

Saksgang:	Møtedato:
Kontrollutvalget	14.02.2017

Vedlegg:
- Møteplan 2017 kommunestyre, formannskap og øvrige utvalg

Bakgrunn for saken:
Kontrollutvalget behandler og vedtar egen møteplan.

I tilknytning til saken foreligger vedlagte møteplan for bl.a kommunestyre og formannskap. Kontrollutvalgets møteplaner har til enhver tid vært tilpasset kommunestyrets møteplan. Dette av hensyn til saker som oversendes fra kontrollutvalget til kommunestyret, og da særlig forvaltningsrevisjonsrapporter og uttalelse til regnskap. Når det gjelder utvalgets uttalelse til kommuneregnskapet så skal denne dessuten foreligge i tide til formannskapets behandling av regnskapet. I vedtatt møteplan er det lagt opp til kommunestyremøter følgende datoer i 2017:

9. februar
23. mars
27. april
1., 22. juni
14. september
12. oktober
9. november
7./14. desember

Dersom kommunestyret behandler regnskapet 1. juni, så vil formannskapet etter planen måtte behandle regnskapet i sitt møte 15. mai. Kontrollutvalget må dermed planlegge ut fra møte før 15. mai 2017, for behandling av kontrollutvalgets uttalelse til regnskap 2016.

Påskeuken i 2017 er 10. april til 17. april. Skolens vinterferie er 27. februar til 3. mars 2017. Høstferie 4. til 6. oktober 2017.

Forslag til vedtak:
Kontrollutvalget avholder møte følgende datoer i 2017:

Tirsdag 14. februar
Tirsdag 9. mai (behandling av regnskap for kommune og 2 kommunale foretak)
Tirsdag 13. juni

Tirsdag 3. oktober
Tirsdag 28. november

Inndyr 7. februar 2017

Lars Hansen
Sekretær for kontrollutvalget

Meløy Kommune - Møtekalender2

Møtekalender

Her er møtekalender for de ulike utvalgene i Meløy kommune.

- Klikk på en konkret møtedato og få tilgang til saksdokumenter og protokoller for enkeltsaker, eller for hele møtet. I saker som er unntatt offentlighet vil det ikke være tilknyttet noen dokumenter.
- Klikk på et utvalg og få oversikt over utvalgets medlemmer og kontaktinformasjon til disse.

Her finner du møtekalender for politiske møter for perioden januar 2011 - september 2015. (http://meloy.kommune.no/no/Demokrati/Motekalender-over-historiske-data/#/velgar:2015)

Velg år:

2017

Se partioversikt

Utvalg	Jan	Feb	Mar	Apr	Mai	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Des
Driftsutvalg		15	15	26		07						
Plan- og utviklingsutvalg												
Administrasjonsutvalg			09		11				28		23	
Kommunestyret		02 09	23	27		01 22			14	12	09	07 14
Planutvalget	19	16	16	05	04	08 21			07	19	16	13
Formannskapet	26	23	09	06	11	15 23		31	11 12 28	26	23 30	
Arbeidsmiljøutvalget		01	30			14			19		22	
Valgstyret												
Oppvekst												
Helse og omsorg												

Salten Kontrollutvalgservice
Postboks 54, 8138 Inndyr

Vår dato:	Jnr	ark
07.02.2017	17/078	416– 5.3

SAK 07/17

Orienteringer fra revisjon og sekretariat

Saksgang:	Møtedato:
Kontrollutvalget	14.02.2017

Vedlegg:

A) Salten Regionråd 7. desember 2016: Brev til interkommunale selskap og samarbeid i Salten
B) Salten kommunerevisjon IKS 31. oktober 2016: Saksprotokoll styret: Fremtidig organisering av revisjonsenheten
C) Meløy kommune 20.09.2016 Melding om vedtak Plan for forvaltningsrevisjon 2016-2019
D) Meløy kommune 20.09.2016 Melding om vedtak Plan for selskapskontroll 2016-2019

Bakgrunn for saken:
Kontrollutvalget gis orienteringer fra revisjon og sekretariat om status når det gjelder arbeidet med kontroll og tilsyn.

Inndyr 7. februar 2017

Lars Hansen
Sekretær for kontrollutvalget

Salten Regionråd

SKU
14.12.16
JNR 16/407
ARK 411-416
6-1

Interkommunale selskap og samarbeid i Salten

Bodø, 7. desember 2016

Felles strategi for samarbeid og eierstyring i Salten

Kommunene i Salten har gjennom Salten Regionråd gjennomført en prosess med å utarbeide en felles strategi for samarbeid og eierstyring i Salten. Prosessen har pågått siden 2012 og har resultert i et felles eierstrategidokument som alle kommunene i Salten har sluttet seg til.

Felles strategi for samarbeid og eierstyring skal være kommunenes redskap i utøvelsen av sitt eierskap overfor interkommunale selskap og samarbeid i Salten.

Eierstrategien trer i kraft fra og med 1. januar 2017, og vi ber om at denne blir tilkjennegjort internt i deres virksomhet.

Ta gjerne kontakt med Salten Regionråd ved eventuelle spørsmål.

Med vennlig hilsen

Salten Regionråd

Petter Jørgen Pedersen (s)
leder

Vedlegg:
Felles strategi for samarbeid og eierstyring

Kopi: Kommunene i Salten

Arkiv: SR/2016
Dokument: br161207 til iks-samarbeid - eierstrategier

FELLES STRATEGI FOR SAMARBEID OG EIERSTYRING

FOR KOMMUNENE: BODØ, FAUSKE, MELØY, SALTDAL, STEIGEN, GILDESKÅL, SØRFOLD, HAMARØY OG BEIARN

Godkjent i Salten Regionråd 2.6.2016

Ikrafttredelse 1.1.2017

ÅPENT, FORUTSIGBART, EFFEKTIVT OG LANGSIKTIG

Saltenkommunene legger denne strategien til grunn ved styring av samarbeid og selskaper i Salten. Denne strategien er en del av kommunenes egne eierskapsmeldinger og retter seg mot kommunestyrene, eierrepresentantene og styrene. Eierstrategien er utarbeidet med tanke på å øke det politiske engasjement, legge felles føringer og sikre nødvendig handlingsrom for styring av de interkommunale selskapene og samarbeidene i Salten. Eierstrategien skal forelegges nye eierrepresentanter i selskapenes eierorgan samt styremedlemmer før de blir forespurt om å ta verv.

INTERKOMMUNALE SAMARBEID I SALTEN **2**

SAMARBEIDENE I SALTEN 2
DEMOKRATISK LEGITIMITET 2
FELLES SAMARBEIDS- OG EIERSTRATEGI 2
PRINISPPER FOR SAMARBEIDENE I SALTEN 2

RUTINER I LIVSSYKLUSEN TIL SAMARBEID OG SELSKAPER **3**

POLITISK SAKSBEHANDLING I FORKANT AV UTSKILLELSE 4
VALG AV ORGANISASJONSFORM 4
VALG AV FINANSIERINGSMODELL 4
BUDSJETTRUTINER 4
JURIDISKE RAMMER; VEDTEKTER OG SELSKAPSAVTALER 5
INFORMASJON OM SELSKAPER OG SAMARBEID 5

SELSKAPSSTYRING **5**

FOLKEVALGT OG EIERROLLEN 5
OBLIGATORISK OPPLÆRING AV FOLKEVALGTE 6
ROLLEAVKLARING I SELSKAPSSTYRING 7
MØTER OG MYNDIGHET 8
STYRET 9
STYRERS ANSVAR 10
EVALUERING, REVISJON OG KONTROLL 12

VEDLEGG TIL EIERSTRATEGIEN **14**

VEDLEGG 1: JURIDISKE RAMMER FOR EIERSTRYRING 14
VEDLEGG 2: FORSLAG TIL RUTINER VED ETABLERING AV NYE SAMARBEID 21
VEDLEGG 3: FORSLAG TIL FINANSIERINGSMODELLER 23
VEDLEGG 4: FORSLAG TIL BUDSJETTRUTINER 24
VEDLEGG 5: UTKAST TIL TEMA FOR EIERSTRATEGIER I ENKELTSELSKAPER 25
VEDLEGG 6: UTKAST TIL RETNINGSLINJER FOR VALGKOMITÉ 29

INTERKOMMUNALE SAMARBEID I SALTEN

SAMARBEIDENE I SALTEN

Kommunene i Salten samarbeider på en rekke tjenesteområder og samarbeidene er ulikt organisert.

Noen av samarbeidene utfører lovpålagte tjenester for kommunene, mens andre yter tjenester som kun er et tilbud til innbyggerne. Kommunene deltar også i selskaper som tjener penger på sine tjenester og som kommer innbyggerne til gode gjennom utdeling av utbytte til kommunene som eiere.

Felles for alle må være at de identifiseres med kommunene i Salten hva gjelder verdier og holdninger.

DEMOKRATISK LEGITIMITET

For kommunene i Salten er samarbeidene våre forankret i et mål om å sikre best mulig kvalitet for innbyggerne i regionen. Vi er bevisst på at vi sammen må forvalte fellesskapets ressurser på en måte som samsvarer med befolkningens oppfattelse av rett og galt. Dette handler om demokratisk legitimitet.

Vi er opptatt av at samarbeidene og selskapene vi deltar i har en kultur som samsvarer med Saltenkommunens mål og verdier. Både kommunene og samarbeidene våre bør derfor jevnlig og åpent diskutere etiske dilemmaer som oppstår når andre ivaretar kommunens oppgaver for innbyggerne.

Dette vil bidra til økt åpenhet i forhold til alle interessenter, og det bidrar til et mer effektivt og aktivt eierskap som sikrer demokratisk legitimitet.

FELLES SAMARBEIDS- OG EIERSTRATEGI

En felles strategi for styring av samarbeid og selskaper handler om forutsigbarhet. Både kommunene når de samarbeider om utførelsen av en tjeneste til innbyggerne, men også som eiere, kommunenes representanter i selskapenes eierorgan og virksomhetene selv må ha mulighet til å innrette seg på slik måte at vedtatte prinsipper og gitte styringssignaler kan legges til grunn i en mer langsiktig strategi.

Dette er bare mulig når kommunene er tydelige på hva de vil med samarbeidene og selskapene.

Saltenkommunene vil fokusere på at samarbeidene skal gi en merverdi for innbyggerne i kommunene gjennom å utfordre samarbeidene og selskapene til å foreta jevnlige bruker/kundeundersøkelser.

PRINISPPER FOR SAMARBEIDENE I SALTEN

Det er særlig fire prinsipper som bør være styrende for samarbeidene i Salten:

Det skal praktiseres **åpenhet**, kommunene skal som eiere være **forutsigbare** og det skal jobbes for størst mulig grad av **effektivitet** i tjenesteproduksjonen i et **langsiktig** perspektiv.

ÅPENHET

Åpenhet som en verdi knytter seg til eierne og selskapets linje i forhold til innbyggere, media, ansatte og omverden for øvrig og praktiseringen av offentlighetsloven.

For kommunen som eier, innebærer dette å sikre en åpen debatt om og forvaltning av forhold som gjelder samarbeidene og selskapene hvor etterprøvbarhet, likebehandling og transparens er sentralt.

Selskapet skal legge vekt på likebehandling av eierne ved at alle får samme informasjon.

For selskaper omfattet av offentlighetsloven innebærer det at rutiner for mulig innsyn skal tilrettelegges. Selskaper som har sin hovedvirksomhet innenfor forretning og som opererer i et marked, er ikke omfattet av offentlighetsloven. Så langt som mulig skal selskapene og forvaltningen av disse, praktisere åpenhet med mindre det gjelder konkurransemessige eller personalmessige spørsmål.

FORUTSIGBARHET

Kommuner skal være forutsigbare i sin eierstyring. Gjennom denne felles eierstrategien, eierstrategiene for enkeltselskaper og kommunenes eiermeldinger ønsker kommunene i Salten å være forutsigbare i sin styring av samarbeid og selskaper overfor samarbeidene selv, men også for innbyggerne i Salten.

EFFEKTIVT

Samarbeidene skal gi en merverdi for kommunene gjennom tjenester av god kvalitet til innbyggerne for lavest mulig pris. For kommunenes støttefunksjoner kan faglig samarbeid gjøre tjenesten bedre for kommunene.

Samarbeid skal evalueres av kommunene med jevne mellomrom for å vurdere om de oppnår den effektivitet som eierne og brukerne/kundene ønsker.

LANGSIKTIGHET

Selskapene forvalter offentlige ressurser og er fristilt den kommunale forvaltningen. De økonomiske og tjenestemessige valgene selskapene tar på vegne av sine eiere, skal ha langsiktighet som bærebjelke. Dette innebærer at den langsiktige formålsoppnåelse skal prioriteres fremfor kortsiktig avkastning og ressursforvaltning.

RUTINER I LIVSSYKLUSEN TIL SAMARBEID OG SELSKAPER

Når kommuner skal samarbeide bør alle alternativer vurderes før det konkluderes med organisasjonsform og ev. finansieringsmodell for det konkrete samarbeidet. Det kan også tenkes at noen samarbeidsområder har synergieffekter som tilsier at de bør organiseres sammen.

Likeledes er det viktig å evaluere valgte organisasjonsform og finansieringsmodell etter en viss tid, slik at det er mulig å justere noe som ikke fungerer etter forventningene. Evalueringen bør være både fra et eier-, bestiller- og utførerperspektiv.

POLITISK SAKSBEHANDLING I FORKANT AV UTSKILLELSE

Administrasjonen skal gi politikerne en balansert saksutredning ved en eventuell utskilling av en virksomhet i et interkommunalt samarbeid.

Ved selskapsetablering er det viktig å skille mellom kommunens rolle som eier, myndighetsutøver og arbeidsgiver, da dette har betydning for eierstyringen.

Se vedlegg 2: Forslag til rutiner ved etablering av nye samarbeid.

VALG AV ORGANISASJONSFORM

Ved valg av organisasjonsform bør det foretas en politisk, juridisk og økonomisk avveining av organisasjonsformen opp mot formålet med samarbeidet.

Offentlig støtte og anskaffelsesregelverket kan sette grenser for hvordan kommuner organiserer sin virksomhet. Dette må avklares før etablering.

Stiftelser har ingen eiere, og er ingen egnet organisasjonsform for kommunal virksomhet.

Samarbeid etter kml. § 27 skal i fremtiden ikke brukes mellom kommunene i Salten.

VALG AV FINANSIERINGSMODELL

Følgende legges til grunn i valg av finansieringsmodell:

- grunnfinansiering
- innbyggertall
- nytteverdi

Valg av finansieringsmodell kan gis tilbakevirkende kraft.

Se vedlegg 3: Ulike modeller for finansiering av samarbeid.

BUDSJETTRUTINER

Det er viktig med forutsigbarhet og god dialog mellom samarbeidene og deltakerkommunene ved innarbeiding av samarbeidenes budsjett i kommunenes egne budsjetter.

Det er derfor utarbeidet rutiner for dialog mellom Regionrådet, rådmannsutvalget og samarbeidene.

Dersom det er behov for det, kan rådmannsutvalget også gjennomføre en samlet budsjettkonferanse for de interkommunale samarbeidene hvor tema er budsjettene i kommunene og i samarbeidene. Dette må da gjennomføres etter at rådmennenes budsjettforutsetninger er vedtatt i Regionrådet.

Se vedlegg 4: Forslag til budsjettrutiner

JURIDISKE RAMMER; VEDTEKTER OG SELSKAPSAVTALER

Kommuneloven har regler om hva vedtekter for interkommunale samarbeid etter kommuneloven må inneholde. Likeledes regulerer IKS-loven, aksjeloven og samvirkeloven hva selskapsavtaler og vedtekter må inneholde.

For samarbeid og selskaper etablert av Saltenkommunene skal vedtektene og selskapsavtalene holde seg så langt inntil minimum som det følger av den aktuelle lov.

Selskapsavtaler og vedtekter skal likevel uformes slik at det gis rom for en strategisk utvikling av samarbeidet, uten å måtte endre dokumentet. Om et selskap skal kunne operere i et marked, må konkurransevilkårene fremkomme.

ENDRINGER I DE JURIDISKE RAMMENE

Innholdet i vedtekter og selskapsavtaler reguleres gjennom norsk lov. Dette legges til grunn i de tilfeller hvor det skal gjøres endringer i vedtekter eller selskapsavtaler.

INFORMASJON OM SELSKAPER OG SAMARBEID

På kommunenes hjemmesider skal det være lenker til de interkommunale virksomhetenes hjemmesider. Offentlige rapporter, meldinger og andre dokumenter skal være tilgjengelig der.

SELSKAPSSTYRING

FOLKEVALGT OG EIERROLLEN

Kommunalt eide selskaper utfører viktige samfunnsmessige tjenester og forvalter betydelig kapital og infrastruktur. Det er viktig at folkevalgte er bevisst sin rolle som eier, for det er gjennom eierstyringen kommuner har mulighet til å påvirke selskapers rammer og handlingsrom.

Som folkevalgt utøver du politikk. Det handler om fordeling av goder og byrder for innbyggerne i din kommune. Det innebærer at mål blir satt, prioriteringer ordnet, verdier fordelt og virkemidler valgt og anvendt.

> *"I folkets tjeneste", er for meg en parole med mening. Den uttrykker at jeg i folkevalgtrollen står til tjeneste for, og er i løpende dialog med, de mennesker som har valgt meg. Dette er en toveis-kommunikasjon: på de ene siden forteller jeg om de saker som er til behandling i folkevalgte organer, for derigjennom å få innspill fra de som har meninger om, og berøres av, beslutningene. Men vel så viktig er å få innspill om de saker som ikke står på dagsorden, og som burde vært reist. I ombudsrollen får jeg mange slike henvendelser, og jeg står til disposisjon.»*
>
> Ivar Johansen, bystyremedlem i Oslo

Selskaper eid av kommuner er indirekte politisk styrt. Det vil si at kommunene eier gjennom deltakelse i selskapets eierorgan. Folkevalgte skal derfor ikke utøve ombudsrollen i forhold til kommunale oppgaver som er skilt ut i egne selskaper.

Rent juridisk, utøves eierstyring kun ved deltakelse i møter i selskaper eierorgan; generalforsamlinger for aksjeselskap, representantskap for interkommunale selskaper (IKS) eller årsmøter for samvirkeforetak.

> ***IKS-loven § 7, 1. ledd:***
>
> ***Deltakerne utøver sin myndighet i selskapet gjennom representantskapet. Representantskapet er selskapets øverste myndighet og behandler selskapets regnskap, budsjett og økonomiplan og andre saker som etter loven eller selskapsavtalen skal behandles i representantskapet.***
>
> ***Ot.prp. 53 (1997-1998):***
>
> ***Første ledd første punktum fastslår at deltakerne utøver sin myndighet i selskapet gjennom representantskapet. Bestemmelsen innebærer at deltakerkommunene på grunnlag av deltakerforholdet ikke kan utøve noen myndighet i selskapet på annen måte enn gjennom sine representanter i representantskapsmøter.***

Kommunens eierstyring bør derfor skje i politiske fora og utøves på grunnlag av skriftlige retningslinjer og fastsatte rammer som er vedtatt av de folkevalgte.

Den enkelte folkevalgte må utenom dette forholde seg til flertallsvedtak, fordi det i eierstyringen er kommunestyret som organ som utøver ansvarlig myndighet og fatter vedtak, ikke det enkelte medlem.[1]

Foruten noen forhold som etter IKS-loven må vedtas i kommunestyret, kan eierstyringen delegeres til formannskapet. [2] Det forutsettes uansett at kunnskap om eierstyring blir gitt til alle medlemmene i kommunestyrene i Salten.

Det vil si at utenom i møter i disse eierarenaene, utøver ikke folkevalgte eierrollen.

OBLIGATORISK OPPLÆRING AV FOLKEVALGTE

Kommunene skal gjennomføre folkevalgtopplæring innenfor eierskap og selskapsstyring i første del av valgperioden.

[1] Se kml. § 6.
[2] Se IKS-loven § 4.

ROLLEAVKLARING I SELSKAPSSTYRING

I eierstyringen er det viktig å skille mellom roller, oppgaver og ansvar. Det er viktig å ha klart for seg hvordan eierstyring utøves gjennom felles forståelse av begrepene:

Folkevalgte i eierrollen	Den enkelte folkevalgte eller partigrupper har ingen direkte instruksjonslinje til selskapet eller representanter i det utøvende eierorganet. Saker som ønskes tatt opp, skal meldes som sak i kommunestyret på ordinær måte, etter en ev. forutgående diskusjon med kommunens eget eierorgan.
Kommunestyret	I enkeltsaker av prinsipiell eller av stor betydning, kan kommunestyret som kollegium og/eller formannskap instruere sin(e) representant(er) i eierorganet. Dette kan skje ved at representanten melder inn en sak til kommunens eget eierorgan i forkant av formannskaps-/kommunestyremøte eller at kommunens eget eierorgan melder saken inn etter forutgående samtale med representanten(e).
Kommunens administrasjon	Rådmannen og hennes/hans stab har ikke noen formell rolle i eierstyringen utenom rådmannens generelle ansvar for å påse at de saker som legges fram for folkevalgte organer er forsvarlig utredet, og at vedtak blir iverksatt. Det vil være naturlig å knytte rådmannen opp til kommunens eget eierorgan, men dette beslutter den enkelte kommune i sin eiermelding.
Kommunens eget eierorgan	Kommunen kan selv etablere et utvalg, sekretariat eller utpeke én person som ivaretar kommunens samlede eierporteføljе. Organet kan operere som sekretær for kommunestyret/formannskap i eierspørsmål, eller kan delegeres myndighet til å behandle kommunens eierspørsmål på vegne av kommunestyret.[3]
Utøvende eierorgan	All eierstyring skjer gjennom eierorganet (representantskap, generalforsamling eller årsmøte). De valgte representantene skal ivareta egen kommunes interesser gjennom aktiv deltakelse i selskapenes eierorgan. Eierorganet har som formål å sikre at eiers overordnede interesser blir ivaretatt i selskapet, formulere klare mål for selskapet og velge det rette styret.
Styret	Styret er ansvarlig for realisering av eiers mål og skal ivareta selskapets interesse. Styret representerer ikke enkelteierne, men selskapet. Styremedlemmene velges av det utøvende eierorgan, og det er ev. disse som har instruksjonsrett overfor styret og myndighet til å bytte ut styremedlemmer. Styrevervet er personlig og når særlige forhold foreligger kan styremedlemmer trekke seg fra vervet.

[3] Det er noen saker etter IKS-loven som kommunestyret ikke kan delegere til andre organ.

MØTER OG MYNDIGHET

MØTER I REPRESENTANTSKAP OG GENERALFORSAMLING

Møtene i de interkommunale selskapenes eierorganer skal gjennomføres på en måte som gir rom for reell dialog mellom selskapets representanter og eierne. Styret skal i forkant påse at flest mulig kan delta og tilrettelegge for at det blir en effektiv møteplass mellom eierne og styret.

Innkalling med saksliste skal sendes representantene og den postadressen kommunene har formidlet som mottaker. Dette skal skje minimum 4 uker før møtet. Utførlige saksdokumenter skal sendes senest 1 uke før møtet.

I aksjeselskap og samvirkeforetak må fullmakter være ordnet før møte. Det er ikke mulig å operere med fullmakt i IKS. Om et representantskapsmedlem i et IKS ikke kan møte, møter varamedlem.

Møtets varighet settes på forhånd av eierorganets leder i samråd med styreleder.

Styreleder og daglig leder har plikt til å delta i møtene. Etter aksjeloven skal selskapets revisor delta i generalforsamlingen når de saker som skal behandles, er av en slik art at dette må anses som nødvendig. For øvrig har revisor rett til å delta. Det legges til grunn at revisor deltar i de ordinære møter i selskapenes eierorgan.

I selskaper der det ikke er private eiere, skal de deltakende kommuners kontrollutvalg og kommunens revisor varsles og har rett til å være tilstede i møtene til selskapets eierorgan.

Det enkelte eierorgan behandler saker i tråd med den myndighet som loven har gitt eierorganet.

SÆRSKILT FOR REPRESENTANTSKAPENE

Til selskapenes representantskap velges det 2 representanter, en fra posisjon og en fra opposisjon fra hver kommune med tilstrekkelig antall varamedlemmer i rekke.

Ordfører avgir stemme på vegne av kommunen.

I henhold til IKS-loven er det kommunestyret selv som avgjør hvilke(n) representant(er) som skal møte i representantskapet. Medlemmene som velges til representantskap er personlige medlemmer, og det tillates ikke at andre møter etter fullmakt. Dette innebærer at det ikke kan pekes ut andre vararepresentanter enn de som er valgt av kommunestyret. Kommunene anbefales derfor å sørge for tilstrekkelig antall varamedlemmer slik at deltakelsen i representantskapet sikres.

Representantskapets medlemmer velges for fire år og den enkelte kommune kan foreta nyvalg av sine representantskapsmedlemmer i valgperioden.

Representantskapet velger både leder og nestleder.

DIALOGMØTER

Det skilles mellom møter i eierorganet og dialogmøter (også kalt eiermøter). Dialogmøte er en overordnet møteplass mellom selskapet og eierne uten formell beslutningsmyndighet.

Dialogmøter skal blant annet benyttes til å innhente styringssignaler fra eierne før saker av strategisk betydning iverksettes. Dialogmøter kan også benyttes til å informere eierne om virksomheten og/eller endringer i selskapets rammebetingelser og brukes ofte som formøte til møter i selskapets eierorgan.

Dagsorden for dialogmøtene besluttes av styret i selskapet, ev. i samarbeid med representantskapets leder. Til dialogmøtet inviteres eierorganets medlemmer. Ut fra sakene som skal behandles i møtet kan ordførere, formannskap i eierkommunene, rådmenn, relevante fagpersoner i eierkommunene eller andre inviteres til dialogmøtet. Det forventes at styret og daglig leder er til stede. Både dialogmøter og møter i selskapenes utøvende eierorgan skal sikre at selskapets formålsparagraf er i samsvar med en eventuell endring i driften, og i tråd med den generelle utviklingen i samfunnet. Samordnet effektiviseringskrav overfor selskapet kan også diskuteres i dialogmøter.

FAGLIGE OG ADMINISTRATIVE MØTEPLASSER

For hvert selskap bør det opprettes faglige og administrative møteplasser mellom eierkommunene og selskapet. Her skal blant annet følgende forhold behandles:

- Avklaring av selskapets rolle som tjenesteleverandør og ev. kompetanseplanlegger.
- Saker i grensesnittet mellom selskapet og kommunens virksomheter.
- Utvikling og ivaretakelse av bestillerkompetansen i eierkommunene.
- Sikring av partenes innflytelse i utviklingsarbeid.

For IKS'ene er det rådmannen som er kontaktperson, mens for øvrige samarbeid oppnevnes det kontaktpersoner innenfor det faglige virkeområde i kommunen til vedkommende.

Kontaktpersonen skal følge opp samarbeidssaker av administrativ eller faglig art.

STYRET

ANTALL STYREMEDLEMMER

I forbindelse med etablering av selskap eller revisjon av selskapsavtalen/vedtektene, skal antall styremedlemmer vurderes med tanke på eiers behov for å realisere sine mål og sikre selskapets interesser. Selskapets størrelse og kompleksitet vil avgjøre om selskapene har 3, 5 eller maksimalt 7 eiervalgte styremedlemmer.

Antall medlemmer og ev. varamedlemmer må være nedfelt i selskapsavtaler for IKS. Det er ikke pålagt å ha varamedlemmer til selskapsstyrer. Om styret skal ha varamedlemmer, velges disse i rekke. Styret beslutter selv om 1. vara skal inviteres til styremøtene for å sikre kompetanse og kontinuitet.

VALGKOMITÉ

Det er eiers ansvar å sørge for en styresammensetning og overordnet styringsramme som er tilpasset selskapets formål og eiernes forvaltningsverdier. Bruk av valgkomité skal sikre at styresammensetningen totalt sett gir selskapet den nødvendige erfaring og innsikt hva gjelder nødvendig politisk, faglig, juridisk og økonomisk kompetanse.

Det er selskapets eierorgan som oppnevner valgkomiteen og medlemmene av valgkomiteen fremmer forslag til styremedlemmer for selskapets eierorgan som formelt velger styremedlemmene. Valgkomitéen bør følge noen retningslinjer for sitt arbeid. Disse retningslinjene vedtas av selskapets utøvende eierorgan.

Se vedlegg 6: Utkast til retningslinjer for valgkomiteer.

STYREHONORAR

Styregodtgjørelsen skal reflektere styrets ansvar, kompetanse, tidsbruk og virksomhetens kompleksitet. Styreverv i selskaper må også vurderes i forhold til det personlige økonomiske og strafferettslige ansvaret dette vervet innebærer, og bør godtgjøres deretter.

Styremedlemmene bør få et faste styrehonorarer som skal dekke godtgjørelse til styremøter (ordinære og ekstraordinære) og forberedelser til disse. Det bør differensieres mellom styreleder, nestleder, ordinært styremedlem og varamedlem, hvor sistnevnte får honorar for oppmøte. Telefonmøter av konsulterende karakter godtgjøres ikke med møtehonorar.

Ev. tapt arbeidsfortjeneste og reiseutgifter dekkes etter regning. Sistnevnte i henhold til gjeldende satser i Statens reiseregulativ.

Ved fravær fra mer enn 1/3 av styremøtene i en periode foretas det en forholdsvis reduksjon i godtgjørelsen.

Valgkomiteen foreslår satsene på styrehonoraret, som en parallell prosess til innstilling på styrerepresentanter.

Eventuelle økte satser for honorering kan omfatte midlertidige, særskilte hensyn. Slik som for eksempel arbeidsintense perioder.

STYRERS ANSVAR

KOMPETANSE

Det er det enkelte styremedlems eget ansvar å ha tilstrekkelig kompetanse for å utføre vervet i det aktuelle selskapet.

Selskapets eierorgan skal dog sikre at nye styremedlemmer får nødvendig informasjon om selskapet i forbindelse med oppnevnelsen. Det er selskapet som utarbeider og oppdaterer skriftlig materiell til utdeling, ev. tilgang til elektronisk arkiv.

Styremedlemmer skal gis tilbud om styreopplæring, enten i regi av styret selv eller av eierne.

DIALOG MED EIER

Vedtak om å avhende eller pantsette fast eiendom eller andre større kapitalgjenstander i et IKS, eller foreta investeringer som er av vesentlig betydning for selskapet eller en eller flere av deltakerne skal tas av representantskapet. Er det tvil, må styret ta dette opp med representantskapet. For andre selskapsformer bør det vurderes om slike beslutninger skal behandles i eierorganet før styrevedtak.

Deltakernes eierstrategi må forankres i en selskapsstrategi. Selskapsstrategien er styrets verktøy for å operasjonalisere eiers formål og strategier for selskapet. Ansvaret for selskapsstrategien er styrets og skal sikre operasjonalisering av eiers overordnet formål.

ETIKK

Det er viktig at selskaper som Saltenkommunene er eier av eller medeier i, jobber med etiske retningslinjer for styret og de ansatte, slik at selskapets etiske profil forankres i bedriftskulturen.

Varsling er å si fra om kritikkverdige forhold. Arbeidsmiljøloven lovfester retten til å si fra om kritikkverdige forhold i virksomheten og gir arbeidstakeren vern mot gjengjeldelse. Arbeidsgiver pålegges å legge forholdene til rette for intern varsling. En naturlig del av arbeidet med etikk er gjennomgang av selskapets varslingsrutiner.

Styret plikter å sette etikk på dagsorden i styret og i selskapet. Hvilke etiske valg og dilemmaer som er aktuelle, vil variere fra selskap til selskap. Styret skal gi en vurdering av mulige dilemmaer i sin selskapsstrategi. Målsettingen er å sikre en felles oppfatning av gråsoner selskapet kan operere i og hvilke valg selskapet og de ansatte da bør ta.

KORRUPSJON

Saltenkommunene forventer at selskaper de deltar i har nulltoleranse mht. korrupsjon. Strenge krav til åpenhet og offentlighet er et effektivt virkemiddel mot korrupsjon. Kommunene i Salten er opptatt av at selskaper hvor de har eierinteresser, er åpne om dilemmaer knyttet til korrupsjon, interessekonflikter og inhabilitet.

MILJØ OG KLIMA

Saltenkommunene forventer at selskapene tar miljøansvar. Styret skal prioritere langsiktige, regionale og bærekraftige miljøløsninger i selskapets utøvelse av tjenester så vel som organisering. Mål, gjennomføring og evaluering av miljøarbeidet må være klart angitt. Selskapenes arbeid med miljøspørsmål må skje systematisk og dekke hele verdikjeden i virksomheten.

Selskaper og foretak hvor Saltenkommunene har eierinteresser er ulike hva gjelder påvirkning på det ytre miljø. Dette vil nødvendigvis påvirke hvor omfattende rutiner og systemer de ulike selskapene må utvikle for å sikre at virksomheten tar nødvendige miljøhensyn. Alle selskapene skal miljøsertifiseres. Grønne innkjøp bør gjennomføres etter anskaffelsesregelverket.

LØNNSSTRATEGI

Selskapene skal utforme lønns- og insentivordninger slik at de fremmer verdiskapningen, og skal være rimelige. Hovedprinsippet bør være at selskaper og samarbeid følger kommunal lønnsstrategi der disse er sammenlignbare.

SAMFUNNSANSVAR

Kommunalt eide selskaper er opprettet for å ivareta et samfunnsansvar og for å levere grunnleggende tjenester til innbyggerne. Eierstyring er viktig for å kombinere innbyggernes behov og samfunnets verdier med effektivitet og lønnsomhet. Omgivelsene har forventninger om samfunnsansvarlig eierskap og samfunnsansvarlig drift, hvor ansvaret går ut over kortsiktig

profitt. Det forventes at alle selskapene tar et slikt samfunnsansvar og utvikler egne holdninger til forhold som bl.a. etikk, forebygging av korrupsjon, miljø, likestilling og integrering.

For selskaper er det styret som har ansvar for ivaretakelse av selskapets samfunnsansvar. Det forventes derfor at styrene i de enkelte selskapene tar samfunnsansvar, og at dette er integrert i selskapenes virksomhet og strategier.

MEROFFENTLIGHET

Det skal være åpenhet knyttet til Saltenkommunenes eierstyring, basert på prinsippet om meroffentlighet. Foruten de selskapene hvor markedsmessige hensyn tilsier det, skal selskaper kommunene deltar i praktisere meroffentlighet knyttet til sin virksomhet.[4]

STYREEVALUERING

Egenevaluering av styrets arbeid gir styremedlemmene økt bevissthet om oppgaver, roller, myndighet og ansvar. Styreleder skal ta initiativ til styreevaluering én gang i året.

I tillegg til egenevalueringen, skal styret foreta en årlig rekruteringsevaluering som oversendes valgkomiteen som styrets bidrag til eierorganets valg av styremedlemmer.

Styret bør evaluere daglig leder, og daglig leder bør gis mulighet til å evaluere styret.

INFORMASJONSANSVAR

Selskapene skal gjøre offentlige rapporter, meldinger og andre relevante dokumenter tilgjengelige på sine hjemmesider.

Minst en gang hver kommunestyreperiode skal selskapet møte i kommunestyrene til sine eiere og orientere om virksomheten. Et egnet tidspunkt for informasjon om selskapet kan være når eierstrategien for dette selskapet skal opp til høring.

EVALUERING, REVISJON OG KONTROLL

EVALUERING AV EIERSSTYRING

Eierorganet og styret skal i hver kommunestyreperiode evaluere eierstyringen etter bestemte maler.

SELSKAPS- OG EIERSKAPSKONTROLL

Kontrollutvalget skal føre tilsyn med det kommunale eierskapet. Forskrift om kontrollutvalg (§ 14) hjemler at utvalget plikter å påse at det gjennomføres kontroll med forvaltningen av kommunens eierinteresser og om eierinteressene utøves i samsvar med kommunestyrets vedtak og forutsetninger.

Kontrollutvalgene i hver kommune er ansvarlig for at det gjennomføres kontroller. Kommunestyret kan fastsette regler for kontrollutvalget og revisors kontroll. Kontrollutvalget skal minst en gang i

[4] Se offl. § 2, 2. ledd.

valgperioden og senest ved utgangen av året etter at kommunestyret er konstituert, utarbeide en plan for gjennomføring av eier- og selskapskontroll som vedtas av kommunestyret.

Kommunelovens § 80 gir kontrollutvalget en vidtgående rett til opplysninger og innsyn i selskaper som kommunen i sin helhet eier alene eller sammen med andre kommuner/fylkeskommuner. Kontrollutvalget har også rett til å delta i representantskapsmøter og generalforsamlinger. Det bør derfor være en dialog om hvordan man skal drive selskapskontrollen med selskaper der flere kommuner er eiere.[5] En slik dialog bør samordnes av kontrollutvalgssekretariatet ved behandling av planene for selskapskontroll.

[5] Selskapskontrollene består av eierskapskontroll og forvaltningsrevisjon. Eierskapskapskontrollen inneholder en generell del med selskapsinformasjon og en spesiell del med opplysninger knyttet til den enkelte eier.

Forvaltningsrevisjon er et dypdykk i selskapet, basert på bestilling, problemstillinger og revisjonskriterier. Kontrollutvalgene kan enkeltvis eller samlet, bli enige om at det skal gjennomføres forvaltningsrevisjon av interkommunale selskaper eller samarbeid. Dette kan da tas innenfor den enkelte kommunes ressurs for forvaltningsrevisjon og kan samordnes ved at kommunene har felles kontrollutvalgssekretariat og felles kommunerevisjon. Eventuelt må dette bestilles i tillegg, og betales av eierkommunen(e).

VEDLEGG TIL EIERSTRATEGIEN

VEDLEGG 1: JURIDISKE RAMMER FOR EIERSTRYRING

Kommunene som organisasjon har i oppgave å levere tjenester overfor innbyggerne som en rekke særlover pålegger dem. I tillegg står kommunene fritt til å påta seg oppgaver for sine innbyggere uten at dette er hjemlet i lov. Avhengig av den enkelte særlov, står kommunen fritt til å samarbeide med andre kommuner om oppgaveutførelsen. Kommunen står også fritt til å delta i privatrettslige selskaper. I en slik sammenheng opptrer kommunen som eier på lik linje med ethvert annet privat rettssubjekt.

Samtidig er det viktig å understreke at kommunen forvalter fellesskapets midler, uansett om virksomhetene er organisert som selvstendige rettssubjekter, samarbeid eller det foregår i egen organisasjon. Det er derfor sentralt at kommunen tar et særlig samfunnsansvar uavhengig av organisasjonsform. Bedre eierstyring krever kunnskap, og i det følgende er det en kort gjennomgang av samarbeid og selskapsformer som er mulig for kommuner når de samarbeider med andre.

Innholdet i kapitlene er underordnet det til enhver tid gjeldende lov- og regelverk.

STYRE TIL LØSNING AV FELLES OPPGAVER (KML. § 27)

Kommuner og fylkeskommuner kan opprette et eget styre til løsning av felles oppgaver som angår virksomhets *drift og organisering,* altså oppgaver av økonomisk og administrativt karakter. Det er ikke anledning til å samarbeide om offentlig myndighetsutøvelse § 27-samarbeidet.

Alle saker av viktighet må derfor tas opp i de respektive kommunestyrene som har ansvar utad for sin del av samarbeidets virksomhet. Det kan likevel reguleres i vedtektene at styret skal ha mulighet til å binde deltakerkommunene økonomisk, men kun i begrenset grad.

Vedtektene for det interkommunale styre skal inneholde bestemmelser om:

a. styrets sammensetning og hvordan det utpekes,
b. området for styrets virksomhet,
c. hvorvidt deltakerkommunene skal gjøre innskudd til virksomheten,
d. hvorvidt styret har myndighet til å ta opp lån eller på annen måte pådra deltakerne økonomiske forpliktelser,
e. uttreden fra eller oppløsning av samarbeidet

Et § 27-samarbeid er dermed et svært løst og uformelt samarbeid hvor lovgiver stiller få krav til organisering og styring. Dersom det overføres stor grad av kompetanse fra kommunene til styret, kan virksomheten ansees å være et selvstendig rettssubjekt med tilhørende arbeidsgiveransvar. Høyesterett avsa en dom i 1997 hvor skille samarbeid/selskap ble behandlet.[6]

Flere av samarbeidene i Salten er organisert som § 27 samarbeid. Noen av disse er også selvstendige rettssubjekt. Det er igangsatt et arbeid med å rydde opp i disse.

Det er ikke ønskelig å etablere flere slike samarbeid mellom Saltenkommunene. Nye samarbeidsløsninger skal organiseres etter de mer formaliserte samarbeidsløsningene i kommuneloven eller etter selskapslovgivningen.

[6] Se Rt. 1997 s. 623.

VERTSKOMMUNESAMARBEID (KML. KAP. 5 A)

Vertskommuneløsningen gir mulighet til å samarbeide om offentlig myndighetsutøvelse. Gjennom denne modellen kan en kommune overlate utførelsen av offentlig myndighetsutøvelse til en vertskommune, så fremt lovverket som styrer virksomheten ikke er til hinder for det. Det opprettes ikke et nytt organ eller rettssubjekt, men oppgaven blir delegert fra egen kommune til den aktuelle vertskommunen.

For et vertskommunesamarbeid skal det opprettes en skriftlig samarbeidsavtale som vedtas av kommunestyret selv og vertskommunen skal orientere fylkesmannen om etableringen av samarbeidet. Samarbeidsavtalen skal inneholde en rekke bestemmelser (§ 28-1 e andre ledd) herunder uttreden og avvikling av samarbeidet.

Vertskommunen står fritt til å organisere virksomheten den har fått delegert. Folkevalgte organer i vertskommunen har ikke instruksjons- eller omgjøringsmyndighet på områder som er underlagt samarbeidet.
Det kan opprettes øvrige organer i et slikt samarbeid, men disse vil ha funksjon som arbeidsutvalg og kan ikke rokke ved den delegasjonslinjen som ligger i kommunelovens § 28-1 a-k.

STYRINGSSTRUKTUR

Det skilles mellom 2 typer organisasjonsstrukturer innenfor vertskommunesamarbeidet:
(1)Ved delegasjon av kompetanse som kommunestyret anser å være av ikke-prinsipiell karakter, opprettes et ***administrativt vertskommunesamarbeid*** (§ 28-1 b). Hver av de samarbeidene kommunene delegerer likelydende kompetanse fra eget kommunestyre til egen rådmann som igjen delegerer til rådmannen i vertskommunen.

(2) På områder der kommunestyret anser tjenesten å være av prinsipiell betydning, skal det delegeres likelydende kompetanse til ***felles folkevalgt nemnd*** (§ 28-1 c). Rådmannen i vertskommunen forholder seg til nemnda som fungerer som et lokaldemokratisk organ for samarbeidet. Nemnda kan igjen delegere til vertskommunen administrativ myndighet til å treffe vedtak i enkeltsaker eller typer saker som ikke er av prinsipiell betydning.

Vurdering av hvorvidt tjenesten er av prinsipiell eller ikke prinsipiell betydning, avgjøres av hvert enkelt kommunestyre. Prinsipiell betydning kan forstås som oppgaver kommunestyrene delegerer til egen administrasjon i delegasjonsreglementet.

SAMKOMMUNE (KML. KAP. 5 B)

Samkommunen ble lovhjemlet i mai 2012 og er den andre modellen for samarbeid om offentlig myndighetsutøvelse. Kun kommuner og fylkeskommuner kan delta, og hver kommune kan kun delta i en samkommune.

Samkommunen er et selvstendig rettssubjekt som reguleres av kommunelovens kapittel 5 B med mindre annet er angitt (herunder forvaltningsloven og offentlighetsloven). Ved opprettelse gjelder arbeidsmiljølovens regler om virksomhetsoverdragelse. De oppgaver og den avgjørelsesmyndighet som overføres samkommunen, må være identiske for alle deltakerkommunene.

Deltakerkommunene skal opprette en skriftlig samarbeidsavtale for samkommunen. Kommunestyret vedtar selv avtalen og visse endringer.

Den enkelte deltakerkommune hefter ubegrenset for en andel av samkommunens forpliktelser. Tilsammen skal andelene utgjøre samkommunens samlede forpliktelser. En samkommune kan ikke være deltaker i interkommunalt samarbeid, men kan likevel forvalte midler i aksjer når dette har et finansielt formål. En samkommune kan være vertskommune (§ 28-1) for andre enn deltakerkommunene i samkommunen.

Samkommunen plikter å dekke inn underskudd i samkommunen. Deltakerkommunene plikter å yte tilskudd til inndekning av underskudd i samkommunen. Samkommunen kan bare ta opp lån dersom dette er fastsatt i samarbeidsavtalen. Dersom samkommunen skal kunne ta opp lån, skal avtalen inneholde et høyeste beløp for samkommunens samlede låneopptak.

Den enkelte deltakerkommune kan med skriftlig varsel til samkommunen og øvrige

STYRINGSSTRUKTUR

Samkommunestyret er samkommunens øverste organ. Samkommunestyret skal bestå av minst tre representanter med vararepresentanter fra hver deltakerkommune. Disse velges av og blant kommunestyrets medlemmer. Samkommunestyret velger selv blant sine medlemmer leder og nestleder. Lovens bestemmelser om ordfører og varaordfører gjelder tilsvarende for leder og nestleder i samkommunestyret.

Samkommunen skal ha en administrativ leder som ansettes av samkommunestyret selv. Det kan avtales at stillingen som administrativ leder i samkommunen skal gå på omgang mellom rådmennene i deltakerkommunene.

Kontrollutvalgets medlemmer velges blant medlemmene av kommunestyret, fylkestinget og kontrollutvalgene i deltakerkommunene. Hver deltakerkommune skal være representert med minst ett medlem i utvalget.

KOMMUNALT EIDE SELSKAPER

Ved selskapsorganisering skiller kommunen ut tjenesten i et selvstendig rettssubjekt. Forholdet mellom den enkelte kommune som eiere og selskapet ivaretas gjennom selskapsavtalen/ vedtektene. Kommunen ivaretar eieransvaret gjennom representasjon i det operative eierorganet og har instruksjonsmulighet overfor de som møter på vegne av kommunen i dette organet, det være seg representantskapet, generalforsamlingen eller årsmøte. I enkelte tilfeller har kommunen også et finansieringsansvar overfor selskapet, gjennom tilskudd eller fastsetting av priser for selskapets tjenester.

Deltakernes ansvar er forskjellig ut fra hvilken selskapsform som velges; det kan organiseres med ubegrenset deltakeransvar eller med begrenset deltakeransvar. I aksjeselskap og samvirkeforetak har aksjonærene/deltakerne normalt ikke noe ansvar for selskapets forpliktelser utover det de skyter inn ved etablering. De har derfor et begrenset ansvar for selskapets forpliktelser. I interkommunale selskaper etter lov om interkommunale selskaper (IKS-loven) har deltakerne et ubegrenset proratisk ansvar (fullt ut kun innenfor sin prosent-/brøkvise eierandel)og i selskaper etter kml. § 27 ubegrenset solidarisk ansvar (en for alle, alle for en) om ikke vedtektene sier noe annet.

Ved utskillelse av kommunal virksomhet i selskaper, uansett organisasjonsform gjelder reglene om virksomhetsoverdragelse i arbeidsmiljøloven for de ansatte.[7]

[7] Se aml. kap 16.

INTERKOMMUNALE SELSKAPER (IKS-LOVEN)

Interkommunale selskaper (IKS) er en selskapsform hvor kun fylkeskommuner, kommuner og andre IKSer kan være deltakere. IKSene er selvstendige rettssubjekter og ved utskilling av kommunal virksomhet til et IKS. Eierne omtales som deltakere. Et AS kan ikke være deltaker i et IKS, men et IKS kan eie aksjer i et AS.

Hver deltaker har et ubegrenset ansvar innenfor sin eierandel og et IKS kan i praksis ikke gå konkurs. På grunn av dette vil forretningsmessig virksomhet organisert som IKS være ulovlig offentlig støtte. Dette løses ofte ved at det etableres datterselskap organisert som aksjeselskap, der den forretningsmessige virksomheten utøves. Forvaltningen utøves da i morselskapet organisert som et IKS.

REPRESENTANTSKAPET

Et IKS skal ha et eierorgan, styre og daglig leder. Deltakernes myndighet i selskapet utøves i eierorganet som kalles representantskapet. Den enkelte kommune kan ikke utøve direkte innflytelse verken overfor styre eller daglig leder. Hver enkelt deltaker har instruksjonsmyndighet overfor sine medlemmer i representantskapet og kan gi instruks om blant annet stemmegivning. Det kan imidlertid ikke gis instrukser som er i strid med lov, selskapsavtalen eller andre vedtak som er bindene for selskapsforholdet.

Representantskapet har en noe utvidet kompetanse i forhold til generalforsamlingen i et AS og det henger sammen med det ubegrensede ansvaret deltakerne har i selskapet. Når deltakerne påtar seg et større ansvar for selskapets forpliktelser er det også naturlig at styringsmulighetene utvides. Kommunestyrene utpeker navngitte representanter i representantskapet og personlige varamedlemmer. Det er ikke mulig å møte med fullmakt slik det er anledning til etter aksjeloven. Representantskapet utpeker også styret.

STYRE

Selskapet blir ledet av styret og daglig leder som representerer selskapet utad. Styrets myndighet er begrenset av selskapets formål og selskapsavtalen generelt i tillegg til eventuelle vedtak, instrukser og øvrige retningslinjer fastsatt av representantskapet.

Styrevervet er et personlig verv og medlemmene har tilsvarende ansvar som styremedlemmer i andre selskaper (AS/samvirkeforetak). Styremedlemmene plikter å erstatte skade som vedkommende forsettlig eller uaktsomt volder selskapet, den enkelte deltaker eller andre parter. Erstatningsansvar kan lempes dersom dette finnes rimelig under hensyn til utvist skyld, skadens størrelse, økonomisk evne og forholdene ellers.

AKSJESELSKAP (AKSJELOVEN)

Virksomheten i et aksjeselskap reguleres i aksjeloven og det er derfor aksjeloven som regulerer organisasjonsmessige spørsmål innenfor selskapet. Et aksjeselskap er et selskap hvor ingen av deltakerne har personlig ansvar for selskapets forpliktelser. Kommuner kan delta sammen med andre offentlige rettssubjekter eller private. Det kan også etableres aksjeselskap hvor kommunen er eneste aksjonær.

Eierne i aksjeselskapet (aksjonærene) har i utgangspunktet bare mulighet til å tape aksjekapitalen (det som er skutt inn i selskapet). Kreditorene kan bare gå til selskapet med sine krav. Derfor er det en rekke regler i aksjeloven som begrenser eiernes adgang til å ta penger ut av selskapet.

En aksje gir også rett til aksjeutbytte. Størrelsen på aksjeutbyttet foreslås av selskapets styre, men blir bestemt av aksjeeierne på generalforsamlingen. Generalforsamlingen har ikke rett til å vedta et høyere utbytte enn styret foreslår, kun den størrelsen de foreslår eller eventuelt et lavere utbytte. Et aksjeselskap som ikke er i stand til å oppfylle sine forpliktelser kan slås konkurs. Eierforholdet i et aksjeselskap kan endres ved kjøp og salg av aksjer. Som hovedregel krever overdragelse av aksjer samtykke fra selskapet, og de øvrige eierne har forkjøpsrett til å overta aksjene ved salg.

GENERALFORSAMLINGEN

Generalforsamlingen er selskapets eierorgan og kommunestyret må utstede fullmakt til den som skal representere kommunen i generalforsamlingen. Kommunestyret kan også treffe bindende vedtak om hvordan kommunens representant skal stemme i en bestemt sak. Dette fordrer at kommunestyret får til behandling saker i forkant av generalforsamlingen.

Generalforsamlingen har mulighet til å ta opp hvilken som helst sak til behandling hva gjelder selskapet. Dette innebærer at generalforsamlingen kan instruere styret og også omgjøre styrevedtak dersom selskapet ikke allerede har bundet seg i forhold til en tredjepart. En for inngående inngripen i driften av selskapet vil imidlertid ikke være i samsvar med den rollefordelingen aksjeloven legger opptil mellom eier og selskapsledelsen, og kommunen kan også pådra seg erstatningsansvar dersom den overtar den reelle styringen av selskapet.

STYRET

Aksjeselskap blir ledet av styret og daglig leder på vegne av eierne. Styret og daglig leder representerer selskapet utad. Kompetansen til styret begrenses av selskapets formål og øvrige vedtekter og eventuelle andre vedtak/instrukser vedtatt av generalforsamlingen. Det kan f eks vedtektsfestes av visse type saker i hovedregel skal behandles i generalforsamlingen eller en konkret sak selv om styre etter aksjeloven har myndighet. Eksempler kan være økonomiske investeringer over en viss sum, lokaliseringsspørsmål eller opprettelsen av døtre.

Styreverv er et personlig verv med personlig ansvar. Styremedlemmer og daglig leder kan bli forpliktet til å erstatte skade som de i nevnte egenskap forsettlig eller uaktsomt har voldt selskapet, aksjeeier eller andre. Dersom styret eller daglig leder påfører selskapet en risiko som ut over den forretningsmessige forsvarlige, kan det medfører en erstatningsplikt. Det er også viktig å merke seg at styret og daglig leders aktsomhetsplikt skjerpes i situasjoner hvor selskapet er i økonomisk krise.

SAMVIRKEFORETAK (SAMVIRKEFORETAKSLOVEN)

Samvirkeforetak (SA) er en relativt ny organisasjonsform (2008) og har et sterkt innslag av brukerdeltakelse.[8] Hovedformål må være å fremme medlemmenes *økonomiske* interesser, blant annet gjennom å gi stordriftsfordeler ved å samarbeide om en tjeneste. Deltakerne i samvirkeforetak har, i liket med i aksjeselskap, et begrenset ansvar for virksomheten. Medlemskapet er frivillig og ubegrenset, men knytter seg til bruk av foretakets tjenester eller kjøp av dets varer.

I motsetning til aksjeselskap er det ikke kapitalavkastning som er hovedmålet for samvirke, men bruk av foretakets virksomhet gjennom aktiv samhandling. Medlemmene skal i utgangspunktet

[8] Se samvirkelova av 29. juni 2007 nr. 81.

behandles likt, blant annet gjennom at hvert medlem har én stemme på årsmøtet. Saklig forskjellsbehandling er likevel akseptert.

Samvirkelovens utgangspunkt er at «intet» kommer ut fra samvirkeforetaket, med mindre dette er bestemt i vedtektene. Vedtektene må derfor gi uttømmende og presis regulering av de disposisjonsmulighetene en ønsker skal være gjeldende. Disponeringen må skje for hvert år, knyttet opp til årets overskudd. Overskuddet kan brukes til etterbetaling, avsettes til etterbetalingsfond, avsettes til medlemskapital-konto eller benyttes til forrentning av andelsinnskudd og medlemskapskapitalkonto.

ÅRSMØTE

Det øverste organ i samvirkeforetak er årsmøtet som tilsvarer generalforsamling i as og representantskap i IKS. Det er gjennom årsmøtet at medlemmene utøver sin overordnede myndighet i foretaket. Den overordnede myndigheten består bl.a. i kompetanse til å velge styremedlemmer, treffe vedtak som er bindende for medlemmene, instruksjonsmyndighet overfor foretakets øvrige organer, omgjøringskompetanse mht. andre foretaksorganers beslutninger, og kompetanse til å delegere sin myndighet.

Som medlem av et samvirkeforetak, vil en kommune være representert ved en fullmektig på årsmøte, men det er en begrensing i at ingen kan være fullmektig for mer enn ett medlem i årsmøter.

Et sentralt samvirkeprinsipp er at medlemmene skal ha lik stemmerett, dvs. prinsippet om «ett medlem - en stemme». Det er dog adgang til å differensiere stemmeretten. Dette må fremgå av vedtektene.

STYRET

Styre i et samvirkeforetak har samme myndighet, oppgaver og ansvar som for aksjeselskap og IKS. Styret er underlagt årsmøte og vervet er personlig.

STIFTELSER

Stiftelser er regulert i Stiftelsesloven. Kommuner står fritt til å opprette stiftelser. Når opprettet, er stiftelsen å anse som et selvstendig rettssubjekt. Årsaken til at man velger stiftelsesformen er at man sikrer å forfølge et gitt formål ved at stiftelser ikke kan kjøpes opp eller overstyres av eiere. I tillegg vil man i noen grad kunne oppnå skattemessige fordeler.

Stiftelsen er forskjellig fra andre selskapsformer ved at den ikke har noen eiere. Stiftelsens formue eies av stiftelsen selv. Dermed blir det heller ikke betalt ut utbytte fra stiftelsen og oppretterne mister rådigheten over formuesverdien ved opprettelsen. Stiftelsen har ingen generalforsamling eller årsmøte og er ikke demokratisk styrt. Stiftelsens formål blir fastsatt ved opprettelsen, og adgangen til å endre dette i ettertid er begrenset.

Kommuner har ingen innflytelse på hvordan stiftelse styres, men dersom stiftelsen for eksempel mottar kommunalt tilskudd, kan det stilles vilkår for støtten. Kommunen øver i så fall innflytelse på stiftelsen i egenskap av sin rolle som offentlig myndighet.

STYRET

Stiftelser er pliktige å ha et styre som er stiftelsen øverste organ. Styrevervene er personlige og kan ikke overføres ved fullmakt. Hvis stiftelsen er næringsdrivende har de ansatte rett til

representasjon i styret i saker som gjelder næringsvirksomheten. Styremedlemmene kan tilstås et rimelig vederlag i forhold til faktisk arbeidsmengde og ansvarsbyrde i stiftelsen. Det skal ifølge stiftelseslovens § 10 c) presiseres i vedtektene hvordan valg av styre skal skje.

VEDLEGG 2: FORSLAG TIL RUTINER VED ETABLERING AV NYE SAMARBEID

FORVALTNINGSMYNDIGHET OG FORHOLDET TIL SÆRLOVENE

Omfatter samarbeidet også vedtak i saker enkeltvedtak/myndighetsutøvelse?

FORMÅLET MED VIRKSOMHETEN

Hva er målsettingen med samarbeidet og hvilke antatte forventninger har en til gevinstene ved samarbeid. Dersom virksomheten skilles ut i et aksjeselskap og ikke har erverv som formål, skal dette tydeliggjøres i formålet. Risiko og forretningsområde skal tydeliggjøres.

HVILKE KONSEKVENSER HAR UTSKILLELSEN FOR DE ANSATTE?

Ved etablering av selvstendige rettssubjekter og overføring av ansatte til en vertskommune, gjelder arbeidsmiljølovens regler om virksomhetsoverdragelse. Er det ønskelig, kan det ev. avtales ordninger som sikrer de ansatte fortrinnsrett til stillinger i egen kommune innenfor et gitt tidsrom.

HVA ER KOMMUNENS ROLLE I FHT TJENESTENE SOM SKAL UTFØRES I SAMARBEIDET?

Skal kommunen kjøpe tjenester fra samarbeidet og er dette innenfor regelverket om offentlig anskaffelser (ev. egenregi)? Holder vi oss innenfor regelverket om offentlig støtte? Har kommunen tilsyns- og kontrollansvar overfor virksomheten? Hvordan skal skille mellom eier og kommunens rolle som kunde sikres for å unngå mistanke om rolleblanding og forfordeling?

GRAD AV POLITISK STYRING OG KONTROLL

Er virksomheten av en slik art at politikerne ønsker større eller mindre grad av styring og hvordan skal dette organiseres?

LOKALISERING AV HOVEDKONTOR/VERTSKOMMUNE

Hvor skal samarbeidet lokaliseres? Dette er ofte en politisk viktig beslutning.

SKATT- OG MERVERDIAVGIFT

Hvilke regler for skatt og mva trer i kraft ved de ulike selskapsformene ifht den aktuelle virksomheten?

KOSTNADSNØKKEL FOR EIERSKAP

Hvordan skal deltakerne ev. dele kostnadene ved oppretting og drift – dette må avklares. Innskuddet fra deltakerne ved oppretting av et IKS, skal nedtegnes i selskapsavtalen. Dette fordi summen er utgangspunktet for hva kommunen kan ta med seg om de trer ut av selskapet.

ET POLITISK VEDTAK SKAL FØLGES AV SELSKAPSDOKUMENTENE

Vedtaket om utskillelse av virksomhet til et interkommunalt selskap, må følges av de grunnleggende dokumenter for virksomheten (vedtekter, selskapsavtale, aksjonæravtale, eierstrategi, retningslinjer for valgkomité etc) og en angivelse av eventuell overføring av formuesmasse og ev. tilbakebetalingsplan. I vedtektene/selskapsavtalen bør det stå tydelig hvorvidt selskapet utfører oppgaver etter egenregi eller er konkurranseeksponert.

VEDLEGG 3: FORSLAG TIL FINANSIERINGSMODELLER

MODELL 1:

1. Likt grunnbeløp for alle deltakende kommuner
2. Øvrige kostnader fordelt etter innbyggertall

Kommentarer: Grunnbeløpet bør speile administrative grunnkostnader som ikke er avhengig av kommunestørrelse.

MODELL 2:

Alle kostnader fordelt etter innbyggertall, men fordelt på intervallet med synkende beløp med økende innbyggertall som for eksempel:

a. De første 5 000 innbyggere, kr 5 pr innbygger
b. Fra innbygger 5 000 – 10 000 kr 4 pr innbygger
c. Fra innbygger 10 000 – 20 000 kr 3 pr innbygger
d. Fra innbygger over 20 000 kr 2 pr innbygger

Kommentarer: Denne modellen med differensieringen av pris, avhengig av innbyggertall, innehar en fordeling av grunnkostnader for samarbeidet på deltaker kommunene. Intervallene på antall innbyggere kan selvfølgelig endres.

MODELL 3:

1. Likt grunnbeløp for alle deltakende kommuner
2. Kostnader til felles avtalte tjenester fordelt etter innbyggertall
3. Uttak av tjenester ut over «grunnpakken» betales til fulle av den enkelte kommune, inkludert overheadkostnader.

Kommentarer: I enkelte virksomheter kan der være nødvendig å innføre en sikringsbestemmelse som sier at hvis ikke tilbudet benyttes fullt ut, skal den enkelte eierkommune gi et dekningsbidrag for tapet av inntekter i henhold til eierandel. Dette forutsetter at det er felles oppslutning blant deltakerkommunene om at tjenesten skal være bedre enn kun et «minimumstilbud». De kommunene som tar ut tjenester utover grunnpakken betale kostnadene i sin helhet inkludert overhead kostnader. Denne modellen gjør det mulig å gi et noe variert tilbud til deltakerkommunene avhengig av behov, og vil redusere interessekonflikter knyttet til ulikt tjenestebehov.

MODELL 4:

1. Differensiert grunnbeløp for alle deltakende kommuner
2. Øvrige kostnader til felles fordelt etter innbyggertall

Kommentarer: Grunnbeløpet må ta høyde for kriterier i rammetilskuddet som slår svært ulikt ut for de enkelte kommunene. Tilskuddet tilsier at kommuner med høyere rammetilskudd vil relativt sett ha et større behov for tjenester, og det er dermed rimelig at grunnbeløpet gjenspeiler dette. Prinsippet kan også anvendes ved tilskudd til administrative tjenester hvor kommunene får et grunnbeløp uavhengig av kommunestørrelse.

VEDLEGG 4: FORSLAG TIL BUDSJETTRUTINER

For de samarbeidene som budsjetteres over Saltenkommunens budsjetter gjelder følgende for eierkommunenes deltakelse i budsjettarbeidet:

Når	Deltakerkommunene	Samarbeidene/selskapene
Mars	Vedtakelse i Regionrådet av rådmennenes forslag til budsjettforutsetningene. Dette oversendes samarbeidene. Budsjettforutsetningene vil inneholde nødvendige krav til budsjettering.	Årsmelding og regnskap behandles i styret.
April	Årsmeldingene oversendes deltakerkommunene for mulighet til å gi innspill i representantskapsmøtet (IKS)	Årsmelding og regnskap behandles i representantskapene.
Mai		Styrebehandling av samarbeidets forslag til budsjett/økonomiplan for neste år. Oversendes deltakerkommunen for å sikre at kostnadene innarbeides i den enkelte kommunes midlertidige rammer.
Juni	Rådmannsutvalget sender brev til ordførerne om generelle økonomiske føringer for kommende budsjettår. Signalene videreformidles til samarbeidene.	
August		Styrebehandling av økonomiplan, budsjett i det enkelte selskap oversendes rådmannsutvalget/ Regionrådets administrasjon
August/ september	Dialogmøte mellom selskapsledelsen, eierorganets leder samt rådmannsutvalget vedrørende budsjettet. Selskapet presenterer her forarbeider til budsjett og handlingsplan.	
Medio september	Økonomiplanforslaget fra samarbeidene behandles i Regionrådet	
September		Eierorganet vedtar budsjett og handlingsplan med umiddelbar oversendelse til kommunene.
Oktober	Rådmannen legger frem budsjettforslag for kommunen der selskapene og samarbeidene inngår.	
Desember	Kommunestyrene vedtar økonomiplan og budsjett inkl. bevilgninger til de interkommunale selskapene og samarbeidene.	

VEDLEGG 5: UTKAST TIL TEMA FOR EIERSTRATEGIER I ENKELTSELSKAPER

Eierstrategien er et supplement til selskapsavtalen/vedtektene og sammen har de status som eiernes styringsdokument for det konkrete selskapet.

Selskapsavtalen/vedtektene skal til enhver tid være samordnet med eierstrategien for selskapet. Revisjon av eierstrategi kan utløse revisjon av selskapsavtalen og vis versa.

Det anbefales at eierstrategien minst inneholder følgende punkter:

FORMÅL MED EIERSKAPET

Eierkommunenes hovedformål med sitt eierskap på kort og lang sikt.

Utviklingen i selskapet fra etablering til i dag (rammer og tjenester) samt grunnlaget for den enkelte deltakers deltakelse. Også hva eierne ser for seg i forhold til utvikling i samarbeidsområdet.

Hvorfor har kommunene gått sammen om dette området?

STYRINGSPRINSIPPER

Hvordan representeres eierne i eierorganet og hvordan er stemmefordelingen der?

Selskapet kan ta initiativ til å avholde drøftingsmøter for å lufte forhold med sine eiere.

SELSKAPETS ROLLER, OPPGAVER OG HANDLINGSROM

Selskapet skal ivareta de roller og utføre de oppgaver som eierne anser som hensiktsmessig for å realisere eiernes formål med selskapet.

Presentasjon av selskapsformen og styringsmekanismene i den valgte selskapsformen. Om det er etablert et konsern bør alle selskapene i konsernet presenteres i sammenheng.

- Hva er formålet med samarbeidet og hvilke(t) oppdrag har deltakerkommunene gitt til samarbeidet? Samfunnsutvikler, Bestiller/utførerfunksjon, støttefunksjon til kommunene, finansielt instrument og eller annet.
- Hva er selskapets primære virkeområde og kan de påta seg andre oppgaver?
- Hvordan sikres rammene for tjenesteleveransene til eierne/kundene? Kan selskapet benytte underleverandører, etablere datterselskap eller samarbeide med andre?

VALG AV STYRE

Styret skal sammensettes på en slik måte at det blir i best mulig stand til å utføre de oppgaver det er pålagt. Styremedlemmer *kan* hentes fra kommuneadministrasjonen, folkevalgte eller fra næringslivet generelt. Som hovedregel bør det være slik at folkevalgte kun går inn dersom styreoppgavene har en politisk karakter. Før valget må aktuelle kandidater gis mulighet til å vurdere ev. habilitet.

Representantskapet nedsetter en valgkomité som følger vedtatte retningslinjer for valgkomiteen. Valg av styret skjer i representantskaps-/generalforsamlingsmøtet.

Se vedlegg 6.

GODTGJØRELSE TIL STYRET

Godtgjørelse til styret bør utformes slik at den fremmer verdiskapningen i selskapene og fremstår som rimelig ut fra styrets ansvar, kompetanse, tidsbruk og arbeidets kompleksitet. Styrets godtgjøring bør ligge på et moderat nivå og se hen til den alminnelige lønns- og prisutviklingen i samfunnet når denne er oppe til justering.

I aksjeselskapene og de interkommunale selskapene er det hhv. generalforsamling og representantskap som årlig tar stilling til godtgjørelsens størrelse. Valgkomiteen kommer med forslag.

FORVENTNINGER TIL STYRET

Styret har ansvar for at selskapet forvaltes i tråd med eiers interesser. Styret skal ivareta den strategiske ledelsen av selskapet innenfor de rammer som er gitt av eier. Videre skal styret være en viktig diskusjonspartner og støttespiller til ledelsen i større saker. Samtidig må styret kontrollere ledelsens arbeid ut fra gitte målsetninger. Styret må derfor ha en uavhengig rolle i forhold til ledelsen. Et kompetent styre må kunne utfordre administrerende direktør og bedriften slik at det tas gode beslutninger.

MOTIVASJON FOR KOMMUNALT EIERSKAP

Spørsmålet om organisering må ses i forhold til virksomhetens karakter. Noen kommunale selskaper kan være drevet av rene forretningsmessige hensyn, mens for andre selskap vil kjerneoppgavene være forvaltning og myndighetsutøvelse. Risiko og behovet for politisk styring bør stå sentralt i dette valget. En virksomhet med høy økonomisk risiko bør organiseres slik at eventuelt tap for kommunen begrenses. Aksjeselskap vil da være mest aktuelt. I valget av organisasjonsform bør formålet med virksomheten diskuteres.

KJØNNSBALANSE

I tillegg til det eksisterende kravet om kjønnsbalanse i kommunale utvalg, kommunale foretak og IKSer, er det også lovkrav om kjønnsbalanse i styret for aksjeselskaper hvor kommuner eller fylkeskommuner eier minst to tredeler av selskapet.

Dette krever samordning forut for valgene på generalforsamlingene.

HABILITET

Habilitetsbestemmelsene er de seneste årene blitt innskjerpet i lovverket, bl.a. gjennom endringer i forvaltningsloven. Ved valg til styrer er det viktig å være klar over dette. At en person er inhabil innebærer at vedkommende ikke kan tilrettelegge saksgrunnlaget eller treffe avgjørelser i en sak. Loven fastslår at en person er inhabil når han/hun leder eller har en ledende stilling, er medlem av styret eller bedriftsforsamling for et selskap som er part i saken og som ikke helt ut eies av stat eller kommuner, eller en forening, sparebank eller stiftelse som er part i saken.

Forvaltningslovens § 6 fastslår at ingen kommunalt ansatte eller folkevalgte skal håndtere saker i kommunen som gjelder et selskap der de selv er styremedlem, også der selskapene er fullt ut

offentlig eid. KS Eierforum kommenterer at det likevel er viktig å understreke at politisk deltakelse i styrene generelt vil være tillatt, og at politisk kompetanse i mange virksomheter er viktig for selskapsstyrene. Politikere som har eller har hatt styreverv har også en høyere generell interesse og kunnskap om selskapene og eierstyring, og bidrar på denne måten med viktig kompetanse i kommunestyret og deres ansvar.

SELSKAPSSTRATEGI

Som grunnlag for styringsdialogen mellom eierne og selskapet, forventes selskapet å etablere en selskapsstrategi, forankret i relevante nasjonale og lokale ambisjoner og føringer, eiernes eierstrategi samt selskapsavtalen. Selskapsstrategien skal angi:

- Visjon for selskapet
- Rammer for selskapets virksomhet
- Status for selskapets virksomhet
- Strategiske utfordringer for selskapet
- Strategiske mål og ambisjoner for selskapets virksomhet
- Selskapets strategiske og operative virkemidler

Selskapsstrategien skal rulleres minst en gang pr valgperiode. Det er styret som er ansvarlig for utarbeidelse av selskapsstrategien. Selskapsstrategien skal formelt vedtas i styret, men med mindre markedsmessige forhold tilsier det, skal denne behandles i representantskapet før vedtakelse.

OM DET ER AKTUELT: EIERSKAP I ANDRE SELSKAPER

Selskapet kan etablere hel- eller deleide datterselskaper, der dette tjener selskapets formål. Det legges til grunn at slike selskapsetableringer rettes mot å løse oppgaver som ikke løses på en tilfredsstillende måte ved hjelp av eksisterende marked, samt at nye selskapsetableringer ikke kommer i konflikt med andre eierinteresser kommunene måtte ha.

ØKONOMI

Det forutsettes at selskapet har en finansforvaltning som gir tilfredsstillende avkastning uten at det innebærer en vesentlig finansiell risiko for selskapet. Forvaltningen skal sikre lave finansieringskostnader og god likviditet.

Selskapets formuesforvaltning skal være gjenstand for betryggende kontroll, og styret har ansvar for dette. Dette kan blant annet sikres gjennom utarbeidelse av et finansreglement som regulerer selskapets risikoeksponering.

Om selskapet skal bygge opp en egenkapital bør dette stå her.

Modell for kostnadsfordeling mellom kommunene skal også inn her.

Eiernes innskudd, selskapsandel og forpliktelser bør reguleres her. I et IKS er dette veldig viktig da dette danner grunnlaget for hva den enkelte deltaker ev. kan ta med seg ut av selskapet ved eventuell uttreden.

UTTREDEN OG OPPLØSNING

Rutiner og forutsetninger ved uttreden og oppløsning bør reguleres i eierstrategien.

Trer det inne en ny deltaker eller går aksjene over til ny eier, faller eierstrategien bort om ikke den nye parten uttrykkelig eller stilltiende tilslutter seg denne. I utgangspunktet krever endring av eierstrategien enstemmighet blant deltakerne i det operative eierorgan, om ikke avtalen selv regulerer noe annet. Avtalen kan videre opphøre ved mislighold og eierskifte, men den kan ikke uten videre sies opp.

SELSKAPETS ÅRLIGE EIERMELDING

I tillegg til den årlige årsmeldingen skal selskapet årlig levere en eiermelding. Eiermeldingen vedtas i representantskapet sammen med årsmeldingen og videresendes eierkommunene til informasjon. Eiermeldingen skal rapportere i forhold til gjeldende eierstrategi og selskapsstrategi. Den skal primært vise i hvilken grad selskapet oppfyller eiernes forventinger og selskapets egne mål, gi informasjon om planlagte endringer i tjenestetilbudet, samt vesentlige endringer i kostnadsnivået for selskapet.

EIERSTRATEGI 2016-2020

Konkrete ønsker fra eierne til selskapet:
1.
2.
3.

VEDLEGG 6: UTKAST TIL RETNINGSLINJER FOR VALGKOMITÉ

MANDAT

Valgkomiteen skal i forbindelse med representantskapet/generalforsamlingens valg av medlemmer og varamedlemmer til styret i xxx foreslå kandidater til disse vervene, samt levere forslag til honorar for disse medlemmene i perioden.

STYRET I XXXX

Styret i xxxx består av x medlemmer, hvor x av medlemmene *med x nummeriske varamedlemmer* velges av representantskapet/generalforsamlingens etter forslag fra valgkomiteen.

x ansattevalgt (e) styremedlem(mer) velges uavhengig av de eiervalgte styremedlemmene av og blant de ansatte og for 2 år av gangen.

Valgkomiteen skal legge vekt på de foreslåtte kandidatenes erfaring, kvalifikasjoner og deres evne til å arbeide som medlemmer av xxxx styre på en tilfredsstillende måte.

De eiervalgte styremedlemmene velges for 2 år, men slik at x av styrets medlemmer er på valg hvert år. Begrunnelse er at styret skal sikres kontinuitet.

VALGKOMITEENS SAMMENSETNING

Valgkomiteen består av x medlemmer oppnevnt av representantskapet/generalforsamlingen og velges for 2 år av gangen.

Selskapets styre og selskapets ledelse kan ikke velges inn i valgkomiteen.

Representantskapet/generalforsamlingen vedtar de honorarer som skal utbetales til medlemmene av valgkomiteen.

Valgkomiteens utgifter skal dekkes av selskapet.

PROSEDYRE

Daglig leder i xxxx kaller inn til møte i valgkomiteen 3 måneder før vårmøte i IKS/ generalforsamlingsmøte.

Valgkomiteen kommer med skriftlig fremlegg til representantskapet/generalforsamlingen på kandidater til verv som styreleder og styremedlemmer. Dette skal sendes ut sammen med innkalling til møtet i eierorganet.

Valgkomiteen skal også foreslå honorar til styremedlemmene og styrets leder.

Valgkomiteens leder, eller den person som er gitt fullmakt av lederen, skal presentere komiteens anbefalinger i møte og gi en begrunnet fremstilling av anbefalingen.

VALGKOMITEENS ARBEID

Valgkomiteen setter selv grensen for sitt arbeid. Valgkomiteen bør kontakte styremedlemmer og ledelsen i selskapet og eksterne rådgivere kan benyttes ved behov.

Ved valg av medlemmer til styret *skal* det legges vekt på følgende:

- At styret får den kompetansen som er nødvendig for selskapet.
- At styremedlemmene har gode samarbeidsevner.
- En representativ sammensetning og minimum 40% representasjon av hvert kjønn.[9]
- Ivaretakelse av selskapets interkommunale eierskap.

Særlige egenskaper som *kan* vektlegges ved valg av medlemmer:

- Styreleder bør ha ledererfaring og et godt omdømme.
- Medlemmer av styret bør ha og/eller være villige til å tilegne seg ulik kompetanse som styret har behov for ut ifra styrets og selskapets situasjon.
- Medlemmene bør ha egenskaper og/eller erfaring som vil styrke styrets totalkompetanse.

De deler av styrets egenevaluering som er relevant for valgkomiteens arbeid, skal gjennomgås og tas i betraktning når valgkomiteen gir sin anbefaling.

Før valgkomiteen anbefaler de foreslåtte kandidatene, skal kandidatene bli utfordret på hvorvidt det kan være noen habilitets utfordringer og bli forespurt om de er villige til å motta vervet som styremedlemmer eller ev. styreleder. Bare kandidater som har bekreftet at de er villige til å inneha slike verv, skal anbefales av valgkomiteen.

[9] Dette gjelder også varamedlemmene.

SALTEN
KOMMUNEREVISJON

SKU
31.10.16
JNR 16/811
ARK 3.0
411-9

SAKSPROTOKOLL – STYRET I SALTEN KOMMUNEREVISJON IKS

Deres ref.: * Vår ref.: ADM/STYRET/PAA Dato: 31. oktober 2016

Saksbehandler: Per Asbjørn Andersen

Saksgang
Styret i Salten kommunerevisjon IKS 31.10.2016 Sak 12/2016

Sak 12/2016 Fremtidig organisering av revisjonsenheten

Forslag til vedtak:
Under forutsetning av at Nordland fylkeskommune velger å satse på et felles interkommunalt revisjonsselskap fremover, ønsker styret å gi uttrykk for følgende:

Salten kommunerevisjon IKS ønsker å bli en del av en slik ordning.

Styret mener at etablering av et konkurransedyktig offentlig alternativ er viktig med hensyn til behovet for kompetansekrevende arbeidsplasser i fylket. En slik etablering vil etter vårt skjønn sikre deltakerkommunene og fylkeskommunen revisjonstjenester av høy kvalitet til en riktig pris, og vil heller ikke avskjære andre løsninger i fremtiden. En senere konkurranseutsetting vil alltid være mulig.

Salten kommunerevisjon IKS vilje til å bli en del av et felles interkommunalt revisjonsselskap med nedslagsfelt i Nordland fylke, er selvsagt betinget av at våre deltakerkommuner for sin del fatter de nødvendige vedtak som gjør en slik integrasjon mulig.

Innholdet i vedtaket sendes til kontrollutvalgene Salten og kontrollutvalget i Nordland fylkeskommune.

Vedtak:
Forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

Rett utskrift:

Per Asbj. Andersen

Per Asbjørn Andersen/Daglig leder

Saksprotokoll sendt:
Kontrollutvalget i Nordland fylkeskommune
Kontrollutvalgene i Salten v/Salten Kontrollutvalgservice

MELØY kommune | Rådmann

Dato: 20.09.2016
Vår ref.: 16/ 1766 16/14348
Arkivkode: X65
Objektkode:
Deres ref.:
Saksb.: Minda Barvik Bergli

SKU
27.09.16
JNR 16/71
ARK 416
X
10.1

Salten Kontrollutvalgservice

v/Lars Hansen

8140 INNDYR

Melding om vedtak

Fra møte i Kommunestyret den 15.09.2016.

Det underrettes om at det er fattet følgende vedtak i sak nr. 83/16.

PLAN FOR SELSKAPSKONTROLL 2016-2019 - MELØY ARBEIDSTRENINGSSENTER

1. Kommunestyret godkjenner kontrollutvalgets forslag til plan for selskapskontroll 2016-2019, og ber kontrollutvalget se til at det gjennomføres følgende selskapskontroll.

2. Det gjennomføres selskapskontroll i følgende selskap:
   - Meløy arbeidstreningssenter AS.

3. Kommunestyret gir kontrollutvalget myndighet til å foreta endringer av planen i planperioden der kontrollutvalget finner det nødvendig.

Med hilsen

Minda Barvik Bergli
Fagleder fellessekretariat

MELØY kommune | Rådmann

Dato: 20.09.2016
Vår ref.: 16/ 190 16/14345
Arkivkode: 216
Objektkode:
Deres ref.:
Saksb.: Minda Barvik Bergli

Salten Kontrollutvalgservice

v/Lars Hans

8140 INNDYR

SKU
27.09.16
JNR 16/71
ARK 216
9.1

Melding om vedtak

Fra møte i Kommunestyret den 15.09.2016.

Det underrettes om at det er fattet følgende vedtak i sak nr. 77/16.

PLAN FOR FORVALTNINGSREVISJON 2016 - 2019

1. Kommunestyret godkjenner kontrollutvalgets forslag til plan for forvaltningsrevisjon 2016-2019 med følgende prioriterte fokusområder:

- Økonomistyring
- Barnevern
- Kvalitet og behovsdekning pleie- og omsorgstjeneste (hjem- og institusjon)
- Internkontroll og beredskap ved IKT-systemer
- Elevenes psykososialt skolemiljø

2. Kommunestyret gir kontrollutvalget myndighet til å foreta endringer av planen i planperioden der kontrollutvalget finner det nødvendig.

Med hilsen

Minda Barvik Bergli
Fagleder fellessekretariat

Salten Kontrollutvalgservice
Postboks 54, 8138 Inndyr

Vår dato:	Jnr	ark
07.02.2017	17/079	416– 5.3

SAK 08/17

Eventuelt

Saksgang:
Kontrollutvalget

Møtedato:
14.02.2017

Vedlegg:

Forslag til vedtak:

Inndyr 7. februar 2017

Lars Hansen
Sekretær for kontrollutvalget